

PLANY ROZWOJOWE INSTYTUCJI
OTOCZENIA BIZNESU W
WOJEWÓDZTWIE OPOLSKIM
RAPORT KOŃCOWY

Openfield

JEDNOSTKA SAMORZĄDU
Województwa Opolskiego

Zamawiający

Opolskie Centrum Rozwoju
Gospodarki
ul. Krakowska 38
45-075 Opole
NIP: 745 289 87 97
REGON: 160128701

JEDNOSTKA SAMORZĄDU
Województwa Opolskiego

Wykonawca

Openfield sp. z o.o.
45-057 Opole,
ul. Ozimska 4/7
NIP: 754-306-83-94
REGON: 161497234

Przedmiot zamówienia świadczony jest w ramach Projektu pn. „Kooperacyjne Opolskie – profesjonalne otoczenie biznesu II” współfinansowanego przez Unię Europejską w ramach Działania 2.3 – Wzmocnienie otoczenia biznesu, Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Opolskiego na lata 2014-2020.

JEDNOSTKA SAMORZĄDU
Województwa Opolskiego

Spis treści

Streszczenie	4
Summary.....	5
Słownik.....	6
Kontekst badania	7
Metodologia przeprowadzonego badania	8
Wywiad internetowy (CAWI)	9
Wywiad indywidualny pogłębiony (IDI).....	10
Badanie właściwe.....	10
Charakterystyka badanej grupy	11
Działalność Opolskich Instytucji Otoczenia Biznesu	14
Zasoby OIOB	14
Zakres usług oferowanych przez OIOB.....	19
Usługi unikalne.....	20
Przestrzeń do poszerzenia świadczonych usług.....	21
Podmioty korzystające z usług OIOB.....	26
Sieci partnerstwa i zakres samodzielności OIOB	29
Współpraca OIOB z innymi podmiotami	29
Poziom samodzielności finansowej OIOB	36
Bariery występujące w działalności OIOB	40
Dobre praktyki i osiągnięcia OIOB.....	46
Dobre praktyki	46
Największe osiągnięcia OIOB	52
Potencjał rozwojowy OIOB	56
Rozwój a aktualna sytuacja w kraju i na świecie	62
Plany rozwoju OIOB	63
Kluczowe wnioski i zalecane rekomendacje.....	66
Zestawienie najważniejszych wniosków wynikających z badania	66
Rekomendacje	67
Wykaz wykresów	69
Wykaz tabeli.....	70

Streszczenie

W marcu 2023 roku na terenie województwa opolskiego przeprowadzono badanie planów rozwojowych Instytucji Otoczenia Biznesu w województwie opolskim. Badaniem objęto 18 IOB (dane zebrane zostały metodą ilościową w formie kwestionariuszy ankiety internetowej) oraz 10 IOB (dane zostały zebrane metodą jakościową w formie pogłębionego wywiadu indywidualnego).

Celem głównym przeprowadzonego badania było rozpoznanie możliwości współpracy Opolskiego Centrum Rozwoju Gospodarki i jego partnerów z Instytucjami Otoczenia Biznesu przy rozwijaniu Procesu Przedsiębiorczego Odkrywania w województwie opolskim. Wśród przesłanek szczegółowych było zdobycie wiedzy o rezultatach działalności poszczególnych IOB, poznanie historii ich sukcesów, skatalogowanie dobrych praktyk instytucji, poznanie zależności sieciowych podmiotów, a także przeanalizowanie ich planów rozwojowych w odmiennych scenariuszach.

Badanie wykazało, że opolskie IOB najczęściej obsługują powyżej 50 klientów rocznie, a ich klientami są przede wszystkim mikro i małe przedsiębiorstwa, samozatrudnieni, a także absolwenci szkół i młodzież. OIOB w większości przypadków zajmują się nawiązywaniem kontaktów z partnerami biznesowymi, informacją i doradztwem, a także prowadzeniem szkoleń i kursów.

Możliwości rozwojowe zauważalne są w takich obszarach, jak prowadzenie szkoleń, wymiana informacji i doświadczeń, networking, doradztwo dla sektora MŚP, wsparcie dotacyjne na działalność gospodarczą oraz pomoc w pisaniu wniosków o dotacje. Oczekiwana nieodpłatna forma wsparcia oraz ograniczone możliwości finansowe odbiorców usług są największymi barierami dla badanych IOB. Dotarcie z ofertą do potencjalnych odbiorców usług także jest jednym z większych wyzwań.

Summary

In March 2023, a study of the development plans of Business Environment Institutions in the Opolskie Voivodeship was carried out in the territory of the Opolskie Voivodeship. The study covered 18 BEI (data were collected using the quantitative method in the form of online questionnaires) and 10 BEI (data were collected using the qualitative method in the form of an in-depth individual interview).

The main purpose of the study was to identify the possibilities of cooperation between the Opole Center for Economic Development and its partners with Business Environment Institutions in developing the Entrepreneurial Discovery Process in the Opolskie Voivodeship. Among the detailed premises there was gaining knowledge about the results of the activities of individual BEIs, widening the knowledge about the history of their successes, cataloging the institutions' good practices, learning about the network relationships of entities, as well as analyzing their development plans in different scenarios.

The study showed that OBEIs usually serve more than 50 clients a year, and their clients are primarily micro and small enterprises, self-employed, as well as school graduates and youth. In most cases, OBEIs deal with establishing contacts with business partners, providing information and consulting, as well as conducting training and courses.

Development opportunities are noticeable in such areas as conducting training, exchange of information and experience, networking, consulting for the SME sector, grant support for business activity and assistance in writing grant applications. The expected free form of support and the limited financial capabilities of service recipients are the biggest barriers for the surveyed BEIs. Reaching potential recipients of services with their offer is also one of the biggest challenges.

Słownik

Skrót	Wyjaśnienie
CAWI	ang. Computer-Assisted Web Interview – wspomagany komputerowo wywiad przy pomocy strony WWW
IDI	ang. Individual in-Depth Interview – pogłębiony wywiad indywidualny
IOB	Instytucje Otoczenia Biznesu
OIOB	Opolskie Instytucje Otoczenia Biznesu
PPO	Proces Przedsiębiorczego Odkrywania
RSIWO	Regionalna Strategia Innowacji Województwa Opolskiego
BEI	Business Environment Institution
MMŚP	Mikro Małe Średnie Przedsiębiorstwa

Kontekst badania

Polityka Unii Europejskiej dotycząca wsparcia przedsiębiorczości i innowacyjności zakłada, że kluczowe znaczenie dla rozwoju przedsiębiorczości i powiązań między biznesem a nauką mają klastry oraz instytucje otoczenia biznesu (IOB). Celem tej polityki jest przyczynienie się do rozwoju przedsiębiorczości oraz rozwoju gospodarczego, szczególnie w obszarach, które zostaną uznane za inteligentne specjalizacje.

IOB to instytucje, które zajmują się udzielaniem wsparcia przedsiębiorcom oraz działają na rzecz rozwoju lokalnej gospodarki. Mają one za zadanie wspierać przedsiębiorców we wszelkich aspektach prowadzenia działalności gospodarczej, w tym w pozyskiwaniu finansowania, rozwoju produktów i usług, wdrażaniu nowych technologii oraz poprawie wydajności i konkurencyjności swoich przedsiębiorstw. Wspierają one także inicjatywy proinnowacyjne, takie jak np. tworzenie klastrów i sieci współpracy między przedsiębiorstwami, naukowcami i innymi instytucjami.

Wdrażając politykę wsparcia przedsiębiorczości, władze regionalne identyfikują i wprowadzają instrumenty na rzecz zwiększenia skuteczności oddziaływania IOB oraz zoptymalizowania ich oferty usługowej. Ich celem jest stworzenie warunków sprzyjających rozwojowi proinnowacyjnej gospodarki oraz wzmacnianie obszarów wpisujących się w regionalne inteligentne specjalizacje.

W kontekście powyższego Regionalna Strategia Innowacji Województwa Opolskiego 2030 przewiduje aktywną rolę IOB w Procesie Przedsiębiorczego Odkrywania (PPO). Jest to proces, który ma na celu wychwycenie potencjału przedsiębiorstw w regionie i zapewnienie im odpowiedniego wsparcia na każdym etapie rozwoju. Dlatego też konieczne jest zdobycie pogłębionej wiedzy na temat dotychczasowych rezultatów działań proinnowacyjnych tych podmiotów oraz ocena ich potencjału w kontekście udziału w PPO.

Co więcej, zakres niniejszego badania traktowany jest jako element monitoringu regionalnej innowacyjności i obszarów w ramach RSIWO 2030. Badanie ma odpowiadać pozyskaniu wiedzy na rzecz realizacji działań wpisujących się w VI. *Cel strategiczny Rozwój systemu wsparcia innowacji oraz sieci współpracy*, gdzie grupą docelową są IOB.

Metodologia przeprowadzonego badania

Celem głównym przeprowadzonego badania było **rozpoznanie możliwości współpracy Opolskiego Centrum Rozwoju Gospodarki i jego partnerów z Instytucjami Otoczenia Biznesu przy rozwijaniu Procesu Przedsiębiorczego Odkrywania w województwie opolskim**. Wśród przesłanek szczegółowych było zdobycie wiedzy o rezultatach działalności poszczególnych IOB, poznanie historii ich sukcesów, skatalogowanie dobrych praktyk instytucji, poznanie zależności sieciowych podmiotów, a także przeanalizowanie ich planów rozwojowych w odmiennych scenariuszach. Zakładanym rezultatem dodatkowym było rozpropagowanie w otoczeniu okołobiznesowym założeń procesu przedsiębiorczego odkrywania w regionie i zaangażowanie w jego realizację lokalnych IOB. Badanie skupiało się wokół poniższej problematyki:

- największe osiągnięcia instytucji,
- typy podmiotów, jakim instytucje pomogły,
- oferowane przez instytucje usługi unikalne,
- zasoby (ludzkie, organizacyjne, techniczne) instytucji,
- katalogowanie, propagowanie dobrych praktyk instytucji,
- rola instytucji w rozwoju regionalnego systemu innowacji,
- inteligentne specjalizacje województwa opolskiego jako strategiczny wymiar dla instytucji,
- pozycja instytucji w regionalnym systemie innowacji,
- ocena potencjału IOB w kontekście udziału w procesie przedsiębiorczego odkrywania,
- poziom samodzielności instytucji,
- budowa własnej sieci partnerstwa instytucji – wielkość, typy podmiotów,
- zaangażowanie instytucji w zewnętrzne sieci współpracy,
- płaszczyzna możliwych do realizowania przez instytucje usług publicznych,
- inne możliwe wymiary partnerstwa instytucji z władzami regionu,
- scenariusze rozwojowe instytucji (w tym bariery, wąskie gardła, szanse).

W badaniu **połączono ilościowe i jakościowe metody zbierania danych**, by uzyskać pogłębiony obraz badanego zjawiska, uwzględniający zarówno skalę zaobserwowanych zjawisk, jak i poznanie ich przyczyn. Metody i techniki badawcze dobrano tak, **by uzyskać rzetelne wyniki**

związane ze wszystkimi wskazanymi zakładanymi pytaniami badawczymi, a także zapewnić komfort dla zaproszonych do badania respondentów. W badaniu zostały wykorzystane także nowoczesne metody zbierania danych, które pozwoliły zoptymalizować czas potrzebny na przeprowadzenie badań oraz związane z nimi koszty przy jednoczesnej trosce o rzetelność uzyskanego materiału. Połączenie różnych metod i technik zbierania danych określane jest mianem triangulacji, choć należy podkreślić, że nie jest to jedyna forma tego zabiegu zastosowana w niniejszym badaniu. W celu uzyskania wiarygodnych danych zastosowano triangulację metodologiczną na trzech poziomach:

- **triangulacja źródeł danych**, oznaczająca wykorzystanie różnorodnych źródeł pochodzenia materiału badawczego, od danych zastanych, niewytworzonych przez badacza (gotowe opracowania, raporty, dokumenty programowe) do danych wywołanych, czyli pochodzących od respondentów i zebranych podczas realizacji badań terenowych,
- **triangulacja metod badawczych**, oznaczająca łączenie różnych metod i technik w badaniu tych samych zagadnień, np. badań kwestionariuszowych z wywiadami indywidualnymi, co pozwala na uchwycenie przedmiotu badania z różnych perspektyw, a także wykorzystanie mocnych stron stosowanych metod przy wzajemnej neutralizacji ich słabszych punktów i zwiększenie wiarygodności uzyskanych danych,
- **triangulacja perspektyw badawczych**, oznaczająca zaangażowanie całego zespołu, nie zaś jednej osoby w realizację badania, co pozwala uniknąć subiektywizmu i uzyskać wszechstronny, pogłębiony opis poddawanych badaniu zjawisk.

W celu odpowiedniego zrozumienia badanego problemu zastosowano dwie techniki zbierania danych – jedną z nich były **pogłębione wywiady indywidualne (IDI)**, natomiast drugą **wywiad internetowy w formie kwestionariusza (CAWI)**. Warto więc przyjrzeć się ich charakterystyce.

Wywiad internetowy (CAWI)

Wywiad internetowy CAWI to technika zbierania danych, która polega na **udostępnieniu respondentom internetowego kwestionariusza, który mogą wypełnić samodzielnie za pomocą przekierowania z linku**. CAWI zapewniły wysoką jakość zebranego materiału dzięki licznej

kontroli prowadzonej przez oprogramowanie komputerowe. Respondenci mogli czuć się bardziej anonimowo i komfortowo, co wpłynęło pozytywnie na dokładność i rzetelność zebranego materiału badawczego. Dodatkowo wywiady internetowe umożliwiły dotarcie do większej liczby respondentów, zwłaszcza tych, którzy nie mają czasu na uczestnictwo w badaniu w ciągu dnia lub nie chcą rozmawiać z ankieterem przez telefon.

Wywiad indywidualny pogłębiony (IDI)

Wywiad indywidualny pogłębiony (IDI) jest metodą polegającą na **przeprowadzeniu przez moderatora osobistej rozmowy z respondentem, którego wybrano ze względu na związek z tematem badania**. Celem takiego wywiadu jest poznanie opinii, poglądów i oczekiwań jednostki oraz zebranie jak największej ilości ważnych informacji związanych z badanym zagadnieniem. Dzięki indywidualnym wywiadam pogłębionym można skutecznie określić przyczyny zidentyfikowanych zjawisk, wyjaśnić obecność zaobserwowanych faktów, co jest możliwe dzięki odwoływaniu się do doświadczeń respondentów, udzielaniu im większej swobody wypowiedzi oraz możliwości zadawania pytań dotyczących ważnych dla realizacji badania kwestii. **Wywiady pozwoliły więc uzyskać znacznie bardziej pogłębione informacje o przedmiocie badania, co znacznie uzupełniło zebrane metodą ilościową informacje.**

Badanie właściwe

Narzędzie służące do zbierania danych techniką CAWI składało się z **5 pytań metrykowych oraz 29 pytań właściwych**, które pozwoliły na szczegółowy opis zaistniałego zjawiska. Badaniu ilościowemu poddana została próba 30 IOB działających na terenie województwa opolskiego, z czego **zwrot został osiągnięty w przypadku 18 instytucji**.

Scenariusz wywiadu indywidualnego składał się z 18 pytań o charakterze otwartym, eksploracyjnym, skłaniającym badanych do rozwiniętych odpowiedzi. Badaniami zostali objęci właściciele lub osoby zarządzające IOB zlokalizowanymi i działającymi w województwie opolskim (N=10).

Okres zbierania danych zarówno w przypadku metody o charakterze ilościowym, jak i jakościowym, przypadł na marzec 2023 roku.

Charakterystyka badanej grupy

W celu odpowiedniego zrozumienia wyników niniejszego badania należy zapoznać się z opisem cech charakteryzujących te instytucje. **Próba obejmowała właścicieli lub osoby zarządzające IOB zlokalizowanych i działających w województwie opolskim (CAWI: n=18, IDI: n=10).** Najczęściej wskazywanym rodzajem działalności badanych IOB była wielofunkcyjność¹ placówki (5 jednostek). Co więcej, w badaniu wzięły udział także 3 Inkubatory Przedsiębiorczości działające w regionie. Ponadto wśród podmiotów aktywnych w trakcie zbierania danych były te wskazane w poniższej tabeli.

Tabela 1. Rodzaj działalności IOB w województwie opolskim

Typ/rodzaj działalności	Liczba wskazań
Akademicki inkubator przedsiębiorczości	1
Fundusz poręczeniowy	1
Fundusz pożyczkowy	1
Inkubator przedsiębiorczości	3
Izba gospodarcza	1
Izba lub cech rzemieślniczy	1
Organizacja pracodawców	1
Park przemysłowy lub technologiczny	2
Placówka wielofunkcyjna	5
Uczelnia wyższa/jednostka naukowa	2
Ogółem	18

Źródło: badania własne, CAWI, n=18.

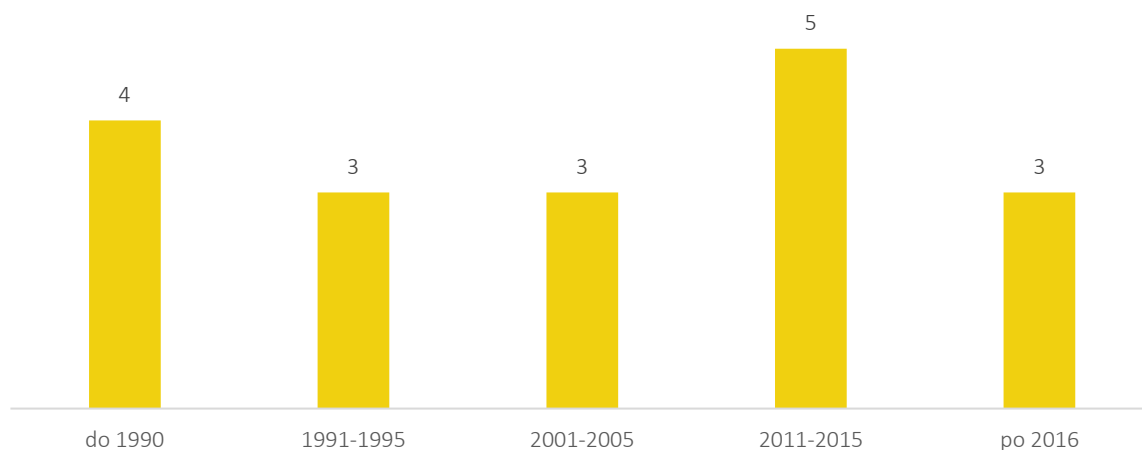
Z kolei rozważając formę prawną IOB, należy wyróżnić **jednostki samorządowe i podmioty administracji publicznej w liczbie 6, a także spółki z o.o. – 4.** Pozostałe wskazywane typy form prawnych to szkoły wyższe lub jednostki w ich ramach (2), stowarzyszenia (2) oraz fundacja (1). Trzy odpowiedzi zakwalifikowane zostały do kategorii *inne*.

Poniższy wykres słupkowy wskazuje na okres założenia badanych instytucji. **Widoczne jest, że duża część instytucji została założona w przedziale czasowym pomiędzy 2011 a 2015 rokiem,** a więc istnieją od co najmniej 8 – 12 lat. Trzy kolejne instytucje działają maksymalnie od 7 lat. Natomiast liczba najstarszych (działających od ok. 30 lat) IOB, założonych

¹ Wielofunkcyjne IOB łączą kilka rodzajów działalności.

w latach 1991-1995, wynosi trzy, co stanowi identyczną wartość, jak w przypadku jednostek działających od około 20 lat.

Wykres 1. Lata założenia IOB w województwie opolskim

Źródło: badania własne, CAWI, n=18.

Badanych zapytano także o to, jaki jest zasięg ich działalności. **Wykazano, iż OIOB działają głównie w swoim najbliższym obszarze – tym, w którym mają swoją siedzibę. Natomiast 6 z nich wykracza na tereny innych powiatów, w tym brzeskiego (1), kędzierzyńsko-kozielskiego (1), kluczborskiego (1), nyskiego (1) oraz opolskiego (2).** W przypadku zasięgu o charakterze międzywojewódzkim wskazało go 12 badanych IOB. Poniższa tabela przybliży szczegóły.

Tabela 2. Wykaz zasięgu działalności opolskich IOB – podział na województwa

Województwo	Liczba wskazań
Województwo dolnośląskie	4
Województwo łódzkie	1
Województwo małopolskie	1
Województwo mazowieckie	1
Województwo opolskie	7
Województwo podkarpackie	1
Województwo śląskie	6

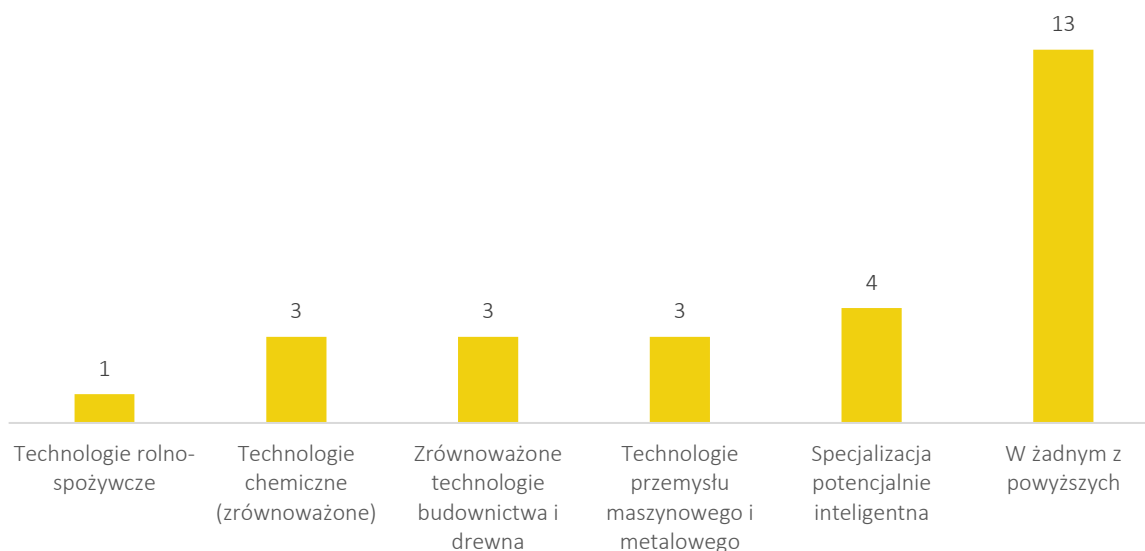
Źródło: badania własne, CAWI, n=18.

Widoczną tendencją jest więc to, iż opolskie IOB skupiają swoją działalność głównie na województwach sąsiadujących lub generalnie określając – na południu Polski. Wyjątkiem jest jednak Mazowsze, które zostało wskazane przez jedną instytucję.

Ponadto 6 IOB zadeklarowało zasięg swojej działalności na obszarze całego kraju bądź wykraczające poza Polskę. Wśród wymienianych państw były Niemcy (2), Wielka Brytania (1), Czechy (1), Austria (1), oraz szeroko rozumiana Unia Europejska (1). **Wskazuje to więc na nieznaczną współpracę międzynarodową wśród opolskich IOB.**

Interesujące jest również to, iż działania realizowane przez badane instytucje skupiają się głównie na obszarach związanych z następującymi specjalizacjami inteligentnymi: chemiczna (3), budownictwa i drewna (3), a także przemysłu maszynowego i metalowego (3). W przypadku 4 IOB wykazujących działalność powiązaną ze specjalizacjami potencjalnie inteligentnymi 3 spośród nich dotyczą gospodarki obiegu zamkniętego, a 1 sektora ICT. **Z kolei aż 13 instytucji nie wiąże swoich działań z żadnym z wymienionych obszarów.**

Wykres 2. Obszary działalności IOB w województwie opolskim

Źródło: badania własne, CAWI, n=18, pytanie z możliwością wielokrotnego wyboru.

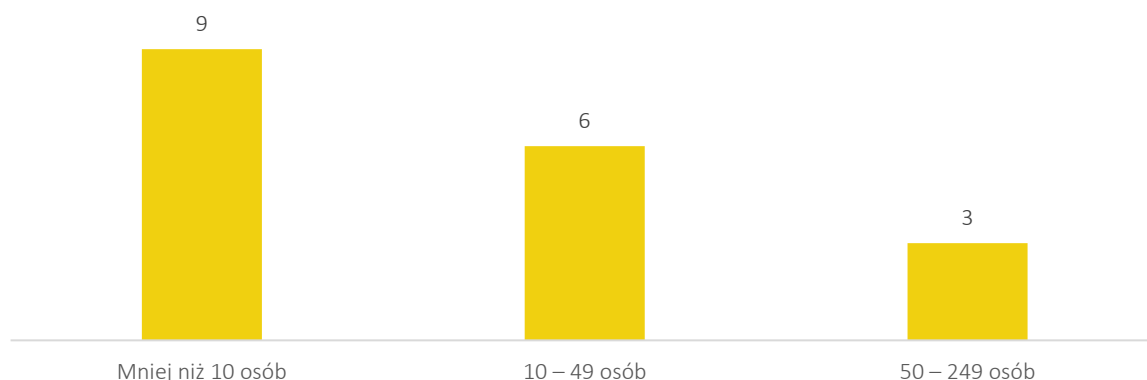
Działalność Opolskich Instytucji Otoczenia Biznesu

Generalnie działalność Instytucji Otoczenia Biznesu skupia się na wspieraniu przedsiębiorców w różnych obszarach, takich jak finanse, marketing, rozwój innowacyjności czy ekspansja zagraniczna. Z założenia IOB oferują swoim klientom także różnego rodzaju szkolenia, doradztwo i wsparcie finansowe, które mają na celu pomóc przedsiębiorcom w rozwijaniu swoich firm oraz zwiększaniu konkurencyjności na rynku. Warto więc przyjrzeć się temu, jak wygląda aktualna sytuacja IOB w województwie opolskim.

Zasoby OIOB

Jednym z pierwszych aspektów niniejszej analizy, któremu warto poświęcić uwagę, jest zakres zasobów, jakimi dysponują opolskie IOB wraz z ich oceną. Rozpoczynając rozważania od ilości pracowników zatrudnionych w badanych jednostkach, należy podkreślić, iż **większość z nich to stosunkowo niewielkie organizacje, posiadające mniej niż 10 zatrudnionych osób**. 6 IOB zatrudnia od 10 do 49 pracowników, podczas gdy pozostałe 3 stanowią znacznie większe instytucje od 50 do 249 pracowników.

Wykres 3. Liczba pracowników zatrudnianych w OIOB

Źródło: badania własne, CAWI, n=18.

W celu identyfikacji oceny zasobów, jakie posiadają IOB w województwie opolskim, zastosowano 5-stopniową skalę, odnoszącą się do zagadnień dotyczących zatrudnianej kadry oraz potencjału organizacyjnego i technicznego. **Poniższe stwierdzenia służyły także określeniu kierunku ewentualnych ścieżek rozwoju i zmian, jakie mogą zostać wprowadzone.**

Tabela 3. Ocena potencjału zasobów IOB w województwie opolskim

	Zdecydowanie tak	Raczej tak	Nie mam zdania	Raczej nie	Zdecydowanie nie
POTENCJAŁ KADROWY					
Czy zatrudnieni pracownicy posiadają odpowiednią wiedzę do wykonywania swoich obowiązków?	14	4	0	0	0
Czy zatrudnieni pracownicy posiadają odpowiednie wykształcenie do zajmowanego stanowiska?	14	4	0	0	0
Czy zatrudnieni pracownicy posiadają odpowiednie umiejętności praktyczne do wykonywania swoich obowiązków?	13	3	0	0	1
Czy zatrudnieni pracownicy posiadają odpowiednie doświadczenie zawodowe do wykonywania swoich obowiązków?	12	5	0	0	1
Czy zatrudnieni pracownicy na bieżąco doszkalają się i poszerzają swoją wiedzę i umiejętności ?	10	6	1	0	1
Czy w instytucji występują braki kadrowe ?	2	5	8	2	1
Czy liczba zatrudnionych pracowników w instytucji jest wystarczająca do prowadzenia obecnych działań i świadczenia usług?	2	11	3	1	1
Czy jednostka ma w planie w przeciągu najbliższych 2 lat zatrudnić kolejnych pracowników?	5	2	5	1	5
Czy jednostka ma w planie w przeciągu najbliższych 2 lat zwolnić zatrudnionych pracowników?	0	0	8	4	6
Czy jest Pan/i zadowolony/a z wykonywanych przez pracowników obowiązków ?	11	6	0	0	1
POTENCJAŁ ORGANIZACYJNY I TECHNICZNY					
Czy Państwa instytucja dysponuje wystarczającą liczbą stanowisk pracy odpowiadających liczbie zatrudnionych pracowników?	8	6	3	1	0

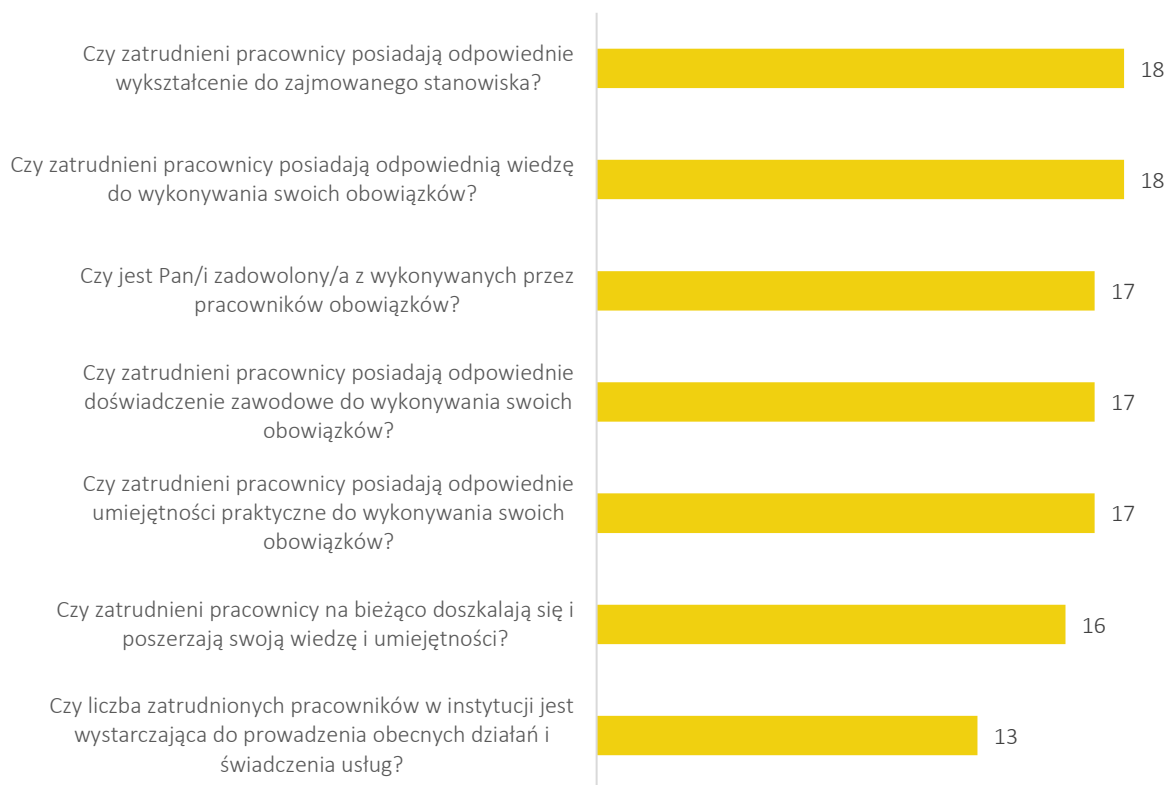
	Zdecydowanie tak	Raczej tak	Nie mam zdania	Raczej nie	Zdecydowanie nie
Czy istnieje potrzeba utworzenia kolejnych stanowisk do pracy (zapewnienie miejsca, sprzętu itd.)?	3	3	6	4	2
Czy Państwa instytucja disponuje wydzielonym pomieszczeniem przeznaczonym do prowadzenia indywidualnych spotkań?	8	6	1	2	1
Czy instytucja posiada urządzenia techniczne zapewniające właściwą obsługę podmiotów korzystających z usług – sprzęt komputerowy wraz z oprogramowaniem biurowym?	9	8	0	1	0
Czy liczba komputerów jest wystarczająca?	8	9	0	1	0
Czy jakość zapewnionych komputerów jest wystarczająca?	5	11	1	1	0
Czy instytucja posiada urządzenia techniczne zapewniające właściwą obsługę podmiotów korzystających z usług – sprzęt zapewniający możliwość niezależnego korzystania z usług telefonicznych i usług dostępu do Internetu (stały dostęp do Internetu)?	5	10	1	1	1
Czy instytucja posiada wystarczającą ilość środków finansowych?	2	7	5	1	3

Źródło: badania własne, CAWI, n=18.

Badanie pozwoliło na wyszczególnienie kilku kluczowych wniosków dotyczących potencjału zasobów kadrowych IOB w województwie opolskim. Przede wszystkim należy rozpocząć od podkreślenia, iż **10 poddanych badaniu jednostek nie ma w planie zastosowania wobec swoich pracowników zwolnień w przeciągu najbliższych 2 lat**, niemniej jednak 8 IOB wykazało brak zdefiniowanej opinii na ten temat. Jednocześnie kwestia zatrudnienia również wydaje się interesująca – zarówno 5 IOB zdecydowanie planuje przyjąć nowych pracowników, jak i taka sama liczba jednostek zdecydowanie takim planom zaprzecza. **Z drugiej strony same braki kadrowe zostały wskazane przez 7 IOB, co może wskazywać na potencjalną okazję do rozwoju.** 13 Instytucji Otoczenia Biznesu podkreśliło, że przy aktualnym zakresie świadczonych usług liczba pracowników jest wystarczająca. Nie zmienia to jednak faktu, iż przy

ewentualnej chęci poszerzania swojej oferty, może wystąpić potrzeba zwiększenia zatrudnionych w instytucji osób.

Wykres 4. Ocena potencjału zasobów kadrowych IOB w województwie opolskim

Źródło: badania własne, CAWI, n=18, zsumowanie odpowiedzi „zdecydowanie tak” i „raczej tak”.

Wykazano, iż aspekty takie, jak poziom wykształcenia oraz poziom posiadanej przez pracowników wiedzy, są w największym stopniu odpowiadające wymaganiom odnoszącym się do zajmowanego przez nich stanowiska bądź zakresu obowiązków. 17 IOB zgodziło się także ze stwierdzeniami opisującymi pracowników jako posiadających odpowiednie doświadczenie zawodowe oraz umiejętności praktyczne. Ponadto taka sama liczba wskazań dotyczyła zadowolenia z wykonywanych przez pracowników obowiązków. Warto jeszcze zauważyć potencjał w obszarze doszkalania, tutaj nieco częściej niż w pozostałych przypadkach wskazywano na odpowiedź „raczej tak”. Można zatem założyć, iż jest tutaj możliwość wzmocnienia instytucji, ale tematy szkoleń musiałyby być bardzo precyzyjnie dopasowane do potrzeb danej jednostki, aby zaproponować takie tematy, w obszarze których pojawiają się deficyty.

Poniższy wykres obrazuje ocenę potencjału zasobów organizacyjnych i technicznych, a co za tym idzie, nie tylko ilość **zaopatrzenia komputerowego**, ale i **jakość** zapewnionych pracownikom **urządzeń technicznych** służących do obsługi podmiotów korzystających z usług. **17 IOB wykazało, że oba te aspekty są zadowalające** i nie komplikują funkcjonowania jednostki. 16 instytucji określiło w ten sposób także jakość samych komputerów, którymi dysponują. Z kolei **środki finansowe posiadane przez badane IOB są wystarczające jedynie dla połowy jednostek**.

Warto także podkreślić zainteresowanie **stworzeniem kolejnych stanowisk do pracy** – stosunkowo porównując ten wynik z poprzednimi, można określić, iż nie jest na wysokim poziomie, niemniej jednak wskazuje on, iż **w 6 OIOB występuje potrzeba zadbania o ten aspekt**.

Wykres 5. Ocena potencjału zasobów organizacyjnych i technicznych IOB w województwie opolskim

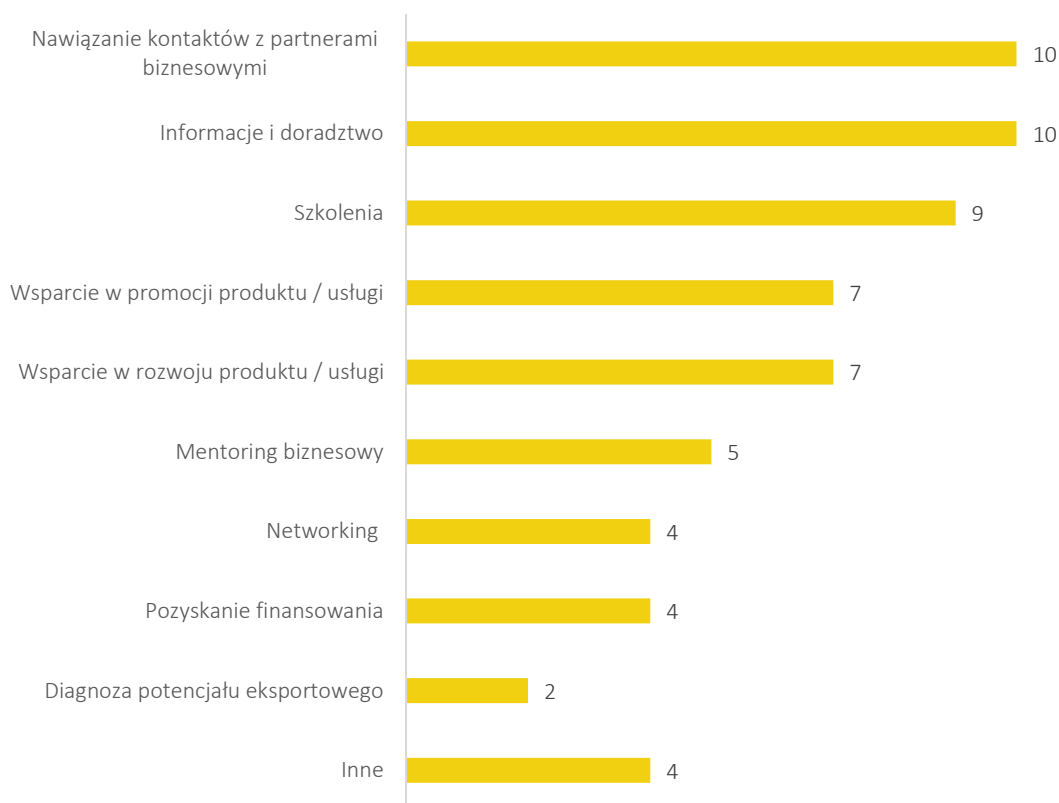

Źródło: badania własne, CAWI, n=18, zsumowanie odpowiedzi „zdecydowanie tak” i „raczej tak”.

Zakres usług oferowanych przez OIOB

Analiza samych usług Instytucji Otoczenia Biznesu jest kolejnym istotnym aspektem potrzebnym do zrozumienia funkcjonowania tych podmiotów na terenie województwa opolskiego. IOB stanowią ważny element krajobrazu biznesowego. Z ich usług korzysta wiele firm w różnych sektorach, a ich działalność wpływa na wiele aspektów gospodarki, w tym na wzrost zatrudnienia i rozwój sektora prywatnego. Analiza usług instytucji otoczenia biznesu pozwala na lepsze zrozumienie, jak te instytucje wpływają na biznes, jakie korzyści przedsiębiorcy mogą z nich czerpać i jakie wyzwania stoją przed tym sektorem. IOB te oferować mogą przedsiębiorcom szereg różnych usług, które mogą być kluczowe dla rozwoju ich działalności i regionu. **Aby doprowadzić do udoskonalenia i usprawnienia tych działań, należy także zrozumieć, jakie rodzaje usług są świadczone i w jakim kierunku instytucje potencjalnie chciałyby się rozwijać.**

Wykres 6. Rodzaje usług świadczonych przez OIOB

Źródło: badania własne, CAWI, n=18, pytanie z możliwością wielokrotnego wyboru.

Działające na terenie województwa opolskiego IOB najczęściej zajmują się nawiązywaniem kontaktów z partnerami biznesowymi oraz informacją i doradztwem (10 jednostek). Nieco mniej, gdyż 9 z nich skupia swoją działalność także na organizowaniu i przeprowadzaniu szkoleń, mających na celu polepszenie kompetencji klientów, a co za tym idzie, poprawę ich sytuacji na rynku. Pozostałymi usługami były: wsparcie w rozwoju i promocji produktu lub usługi (7), mentoring biznesowy (5), a także networking i pozyskiwanie finansowania (4). **Diagnostyka potencjału eksportowego okazała się najrzadziej pojawiającą się wśród OIOB usługą – wskazały ją zaledwie 2 jednostki.**

Odpowiedzi dotyczące kategorii *inne* skupiały się na aspektach takich jak: wsparcie powstawania MŚP poprzez uzyskiwanie dotacji na zakładanie działalności gospodarczej, udzielanie poręczeń, oraz zarządzanie nieruchomościami własnymi i terenami inwestycyjnymi na terenie gminy.

Usługi unikalne

Usługi unikalne, zwane również usługami niepowtarzalnymi, to takie, które charakteryzują się wyjątkowym charakterem, niepowtarzalnością lub nietypowością w stosunku do innych usług dostępnych na rynku. Są to usługi, które nie mają swojego jednoznacznego odpowiednika, są oryginalne i wyróżniają się spośród innych ofert konkurencyjnych firm, albo zwyczajnie w danym regionie nie są zbyt spopularyzowane, wobec czego podmioty świadczące je mają swoistego rodzaju monopol usługowy. Warto więc przyrzeć się poniższemu zestawieniu, w którym znajdują się szczegóły dotyczące unikalnych usług wskazanych podczas wywiadów pogłębionych przez przedstawicieli OIOB.

Jedną ze wspomnianych unikalnych usług świadczonych przez OIOB jest **doradztwo finansowe i finansowanie – co może stanowić unikalną wartość dodaną w kontekście innych Instytucji Otoczenia Biznesu w terenie**. Cały pakiet narzędzi do wsparcia w sytuacji wymagających nowego zaplecza finansowego okazuje się bardzo korzystną usługą.

Kolejną unikalną usługą wśród OIOB okazała się tzw. akceleracja². Dotychczas w ramach dwóch programów mogły zgłaszać się tu nie tylko firmy, ale także podmioty z nowymi pomysłami biznesowymi.

Myślę, że też taką unikatową usługą jest świadczenie usługi akceleracji. Do tej pory prowadziliśmy takie dwa programy, czyli właśnie mogły się zgłaszać do nas nie tyle firmy, co pomysły biznesowe. Mogły się zaprezentować przed jury, jeżeli udało mu się przekonać do swojego pomysłu, wtedy mogły być rozwijane z doświadczonymi przedsiębiorcami, czy naukowcami, żeby rozwijać ten pomysł, co mogło skutkować założeniem działalności gospodarczej. Myślę, że to też jest coś unikalnego. (OIOB, IDI)

Podsumowując, Opolskie IOB oferują pewne unikalne usługi, z zachowaniem ich różnorodności w regionie. Jedną z takich usług jest złożona pomoc przy uzyskiwaniu finansowania, co pozwala na elastyczność w uzupełnianiu projektów wymagających wkładu własnego beneficjenta ostatecznego. Kolejną usługą jest tzw. akceleracja, w ramach której przedstawiciele pomysłów biznesowych otrzymują wsparcie doświadczonych przedsiębiorców lub naukowców, co może doprowadzić do założenia działalności gospodarczej. **Warto jednak podkreślić, iż pomimo tego, że badane jednostki nie wskazywały na zbyt wiele usług unikatowych, to właśnie różnorodność zakresu oferty IOB działających na terenie Opolszczyzny sprawia, że wiele z nich można nazwać unikalnymi.**

[Przestrzeń do poszerzenia świadczonych usług](#)

OIOB zostały zapytane także o to, czy widzą przestrzeń ku temu, aby poszerzyć zakres świadczonych przez nie usług. Na 18 badanych jednostek 4 odpowiedziały, że zupełnie nie jest to możliwe. Natomiast w przypadku pozostałych podmiotów, rozszerzenie zakresu oferty mogłoby nastąpić w ramach poniższych kwestii:

² Rozumiana poprzez rozwijanie pomysłów biznesowych.

- o utworzenie „bezpiecznej chmury” o zasięgu ogólnopolskim dla przedsiębiorców, szpitali, JST,
- o poszerzenie usług o mentoring biznesowy,
- o poszerzenie usług o szkolenia,
- o **szersza wymiana informacji i doświadczeń, wspólnych działań na terenie całego województwa,**
- o poszerzenie usług w zakresie IT dla przedsiębiorców,
- o rozpoczęcie działalności w zakresie rekrutacji pracowników oraz usług marketingowo-PR-owych,
- o rozwój rynku poręczeń,
- o networking,
- o świadczenie usług specjalistycznego doradztwa dla sektora MŚP,
- o prowadzenie wsparcia dotacyjnego na działalność gospodarczą.

Ponadto niezmiernie interesującym uzasadnieniem chęci rozwoju IOB okazała się poniższa wypowiedź, zwracająca uwagę na charakter działalności tych jednostek.

Zdecydowanie tak. Jako instytucja otoczenia biznesu powstaliśmy w celu bezpośredniego wspierania rozwoju gospodarczego zrzeszonych podmiotów, a pośrednio ich kontrahentów. Naszym zadaniem jest dostosowanie się do warunków rynkowych i elastyczne podejście do zachodzących zmian, co oznacza, że zakres naszych usług poszerza i modyfikuje się wraz ze zmieniającą się sytuacją rozwojową przedsiębiorstw. (OIOB, CAWI)

Mocno podkreślonym problemem, który warto rozważyć przy skupianiu się na rozbudowie zakresu usług, **jest świadczenie pomocy dla przedsiębiorców w formie tworzenia i pisania wniosków o różnego rodzaju dotacje.** Wskazano, iż wiele osób, niezależnie od poziomu wykształcenia, może mieć problemy z tworzeniem wniosków i rozumieniem języka dotacji – będącego w jakimś stopniu żargonem. Jest to dość specyficzna dziedzina, która wymaga nie tylko znajomości terminologii, ale również wiedzy na temat procedur i wymagań

formalnych. Dlatego też istnieje potrzeba na placówki specjalizujące się w pisaniu wniosków i pozyskiwaniu dotacji, które mogą pomóc przedsiębiorcom w tym procesie.

Ja bardzo często słyszę od przedsiębiorców, bardzo często, czy nie znam jakiejś firmy, która pisze wnioski. Ja pracuję od początku powstania Funduszy Europejskich, zresztą [jestem] po takich studiach i pisałam kiedyś wnioski i rozliczałam również dotacje. I wiem, i na 100% tutaj podpisuje się obiema rękami, że dla zwykłego Kowalskiego – nie mam tu na myśli absolutnie wykształcenia, bo również bardzo mocno wykształcone osoby nie radzą sobie z dokumentami, a szczególnie z językiem dotacji, to jest specyficzne nazewnictwo, specyficzne terminy. (...) Ja znam ten specyficzny język i ja się w ogóle nie dziwię, że ludzie nie wiedzą. Mało tego, w przypadku, [gdy] im ktoś bardziej jest wykształcony czy biznesmen prowadzi firmę, to dodatkowo powoduje to taki dyskomfort, że ci ludzie się nie przyznają do tego, że oni nie rozumieją tego, bo myślą, że to może coś z nimi jest nie tak, a to jest po prostu specyficzny język. (OIOB, IDI)

Perspektywa ta została poruszona także przez kolejnego respondenta, czemu warto się przyjrzeć. Wypowiedź ta wskazuje bezpośrednio na to, jak dużym ograniczeniem w działalności okazuje się brak możliwości pomocy przy pisaniu wniosków dotacyjnych.

Na pewno potrzebujemy wsparcia pod względem doradców, ponieważ w różnych jednostkach, typu ośrodki doradztwa rolniczego czy gminy, pracują osoby, które na co dzień zajmują się pisaniem wniosków o różne dofinansowania, na różne przetargi i innego typu działania. My takich osób nie mamy, nie znamy się na tym na 100%, chcielibyśmy się skupić po prostu na produkcji, na tym, co robimy najlepiej.

(OIOB, IDI)

W odpowiedzi na pytanie dotyczące warunków, jakie należy spełnić, aby możliwe było poszerzenie oferty świadczonych usług, OIOB wymieniły wiele czynników, niemniej jednak szczególnie podkreślono trzy z nich. Pierwszy to **czynnik zewnętrzny**, który wynika z potrzeb rynku oraz monitorowania trendów rozwojowych, co z kolei umożliwia kreowanie działań sprzyjających rozwojowi usług. **Wewnętrzny czynnik** wiąże się z realną potrzebą przedsiębiorcy spowodowaną zmianami zewnętrznymi. **Profilowy czynnik** to natomiast profil działalności i elastyczność przedsiębiorcy w dostosowaniu się do zmian, a także wykorzystanie przez te instytucje narzędzi do działań podmiotu.

Ponadto w kwestii poszerzenia oferty usług wskazano także rolę OCRG jako jednostki centralnej, która powinna łączyć wszystkie IOB w województwie opolskim.

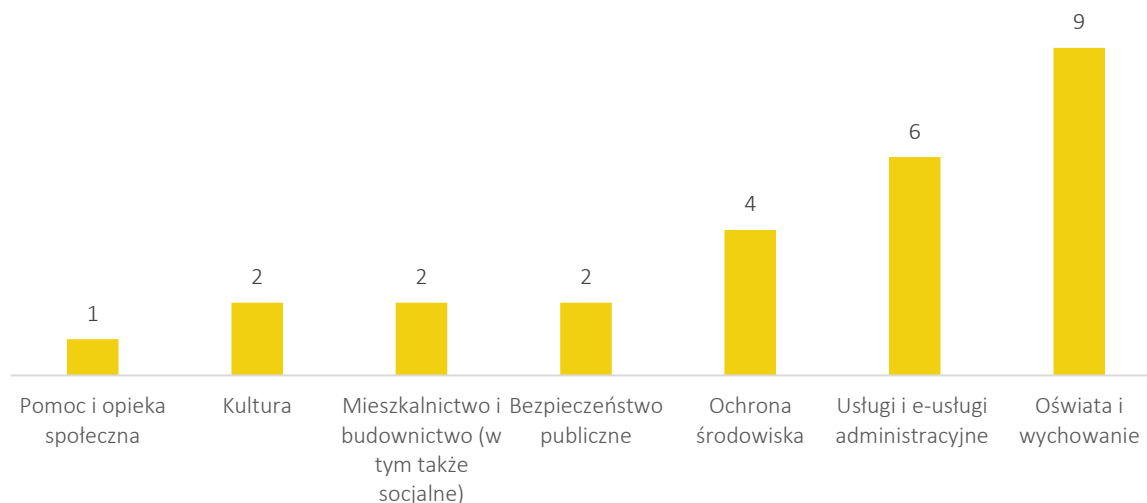
Dodatkowe czynniki, które mogą wpłynąć na poszerzenie zakresu usług to:

- możliwość pozyskania finansowania na lepszej jakości zaplecze techniczne,
- nabycie nowych kompetencji przez pracowników,
- powiększenie posiadanych powierzchni o nowoczesne przestrzenie biurowe,
- pozyskiwanie zewnętrznego finansowania na świadczenie tego rodzaju usług, np. z funduszy w ramach unijnych,
- dofinansowanie szkoleń,
- wsparcie merytoryczne i promocyjne dla IOB.

Potencjalny rozwój Opolskich Instytucji Otoczenia Biznesu został także przeanalizowany w perspektywie usług publicznych, które mogłyby być realizowane przez przebadane podmioty. Zdecydowanie największy potencjał tkwi w usługach związanych z oświatą i wychowaniem, gdyż zostały one wskazane przez połowę respondentów.

6 instytucji zadeklarowało możliwość wykonywania czynności związanych z administracją – zarówno w formie tradycyjnej, jak i elektronicznej. Ochrona środowiska okazała się interesującą formą zaangażowania w usługi publiczne dla 4 podmiotów, podczas gdy zarówno bezpieczeństwo publiczne, mieszkalnictwo i budownictwo, jak również kultura wskazało zaledwie 2 badanych. Najmniejszym zainteresowaniem cieszyły się usługi związane z pomocą i opieką społeczną.

Wykres 7. Potencjał współpracy OIOB w ramach usług publicznych

Źródło: badania własne, CAWI, n=18, pytanie z możliwością wielokrotnego wyboru.

Warto jednak wspomnieć także o zakresie usług publicznych, które pojawiły się podczas bezpośrednich rozmów z respondentami. Poruszono temat pośredniczenia w finansowaniu rozwoju biznesowego osób dopiero zdobywających doświadczenie zawodowe – studentów, którzy często mają pomysły na własne biznesy, a system dotowania mocno ogranicza ich możliwości. **IOB pracujące przy uniwersytetach i innych szkołach wyższych mają bezpośredni kontakt z tą grupą wiekową, wobec czego mogłyby pełnić nie tylko funkcję doradczą, ale i finansową, aby znacznie usprawnić ten proces.**

Myślę, że takie jednostki, jak IOB wiedzą najlepiej, jak wygląda zapotrzebowanie rynku, jakie pomysły biznesowe wśród studentów, absolwentów kielkują i bardzo często te programy z urzędu pracy mają ograniczenia, że mogą się zgłaszać tylko osoby bezrobotne. A większość studentów w czasie studiów pracuje i ma doświadczenie, a nie mają wsparcia finansowego. Część działań takich dotacyjnych mogłaby zostać przyniesiona nie na służby zatrudnienia, ale właśnie w takiej jednostki otoczenia biznesu. (OIOB, IDI)

Kolejny aspekt, ściśle powiązany z powyższym przez wzgląd na czynnik młodzieżowy, skupia uwagę na obszarze oświaty i wychowania. IOB ma w planach stworzenie platformy usług i doświadczeń, która miałaby służyć edukacyjnie młodzieży wkraczającej na rynek pracy – wsparcie w założeniu działalności, katalog dobrych praktyk prowadzenia własnej firmy, a także powstanie portalu poleceń pracowników.

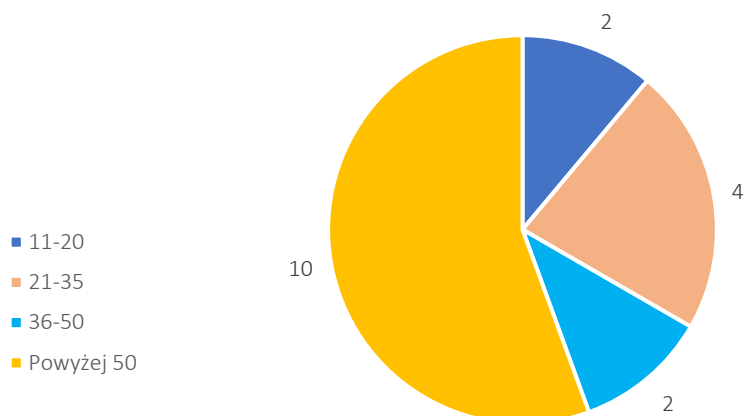
Działamy nad tematem, żeby stworzyć taką platformę wymiany usług i doświadczeń, przede wszystkim [na temat] dzielenia się z młodszymi pokoleniami, bądź osobami planującymi, [odnośnie do procesu] założenia działalności gospodarczej, tak bardziej bym to nazwała może w zakresie szkoleniowym. Wsparcia szkoleniowego, tak jak wspomniałam, organizacja pozarządowa. Stworzenie takiego katalogu dobrych praktyk, jak również mamy w planach stworzenie takiego portalu pracownika godnego polecenia. (OIOB, IDI)

Wsparcie instytucji otoczenia biznesu (IOB) dla przedsiębiorstw jest szczególnie ważne, ponieważ instytucje te pełnią istotną rolę w rozwoju gospodarczym danego regionu. Generalnie rzecz biorąc, IOB oferują przedsiębiorcom różnorodne usługi doradcze, konsultacyjne i szkoleniowe, które pozwalają na podniesienie kwalifikacji pracowników, poprawę efektywności działań i rozwój innowacyjnych rozwiązań. **Warto więc zastanowić się także, komu pomagają IOB działające na terenie województwa opolskiego.**

Podmioty korzystające z usług OIOB

Badani zapytani o to, ilu średnio rocznie klientów obsługują w swoich jednostkach, najczęściej odpowiadali, że powyżej 50. 4 IOB zadeklarowały, że w ciągu ostatnich 12 miesięcy sukcesywnie pomogły od 21 do 35 podmiotom. Najrzadziej wskazywanymi odpowiedziami były te świadczące o aktywności na poziomie 11-20 oraz 36-50 klientów.

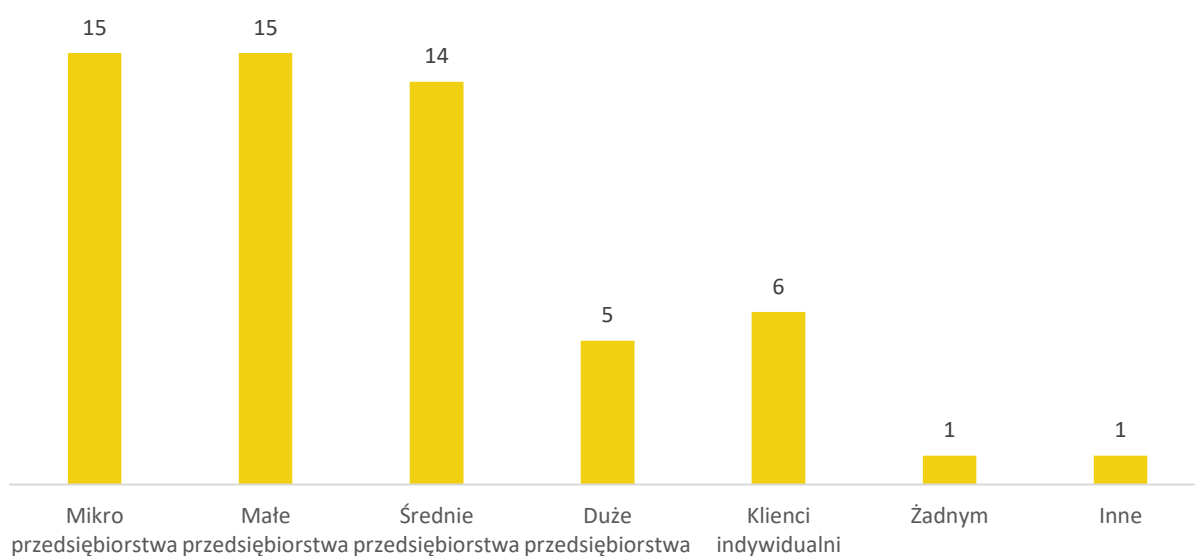
Wykres 8. Średnia ilość klientów OIOB rocznie (na przykładzie 2022)

Źródło: badania własne, CAWI, n=18.

Zgodnie z informacjami zamieszczonymi na poniższym wykresie, **najczęściej opolskie IOB pomagają mikro i małym przedsiębiorstwom (15 jednostek)**. Średnie przedsiębiorstwa z kolei korzystają z usług IOB na Opolszczyźnie w przypadku 14 przebadanych podmiotów. Interesujące jest także to, iż 6 OIOB świadczyło swoje usługi na rzecz klientów indywidualnych, a 1 placówka (odpowiedź „inne”) skupia swoje działania na pomocy rozwojowi karier studentów.

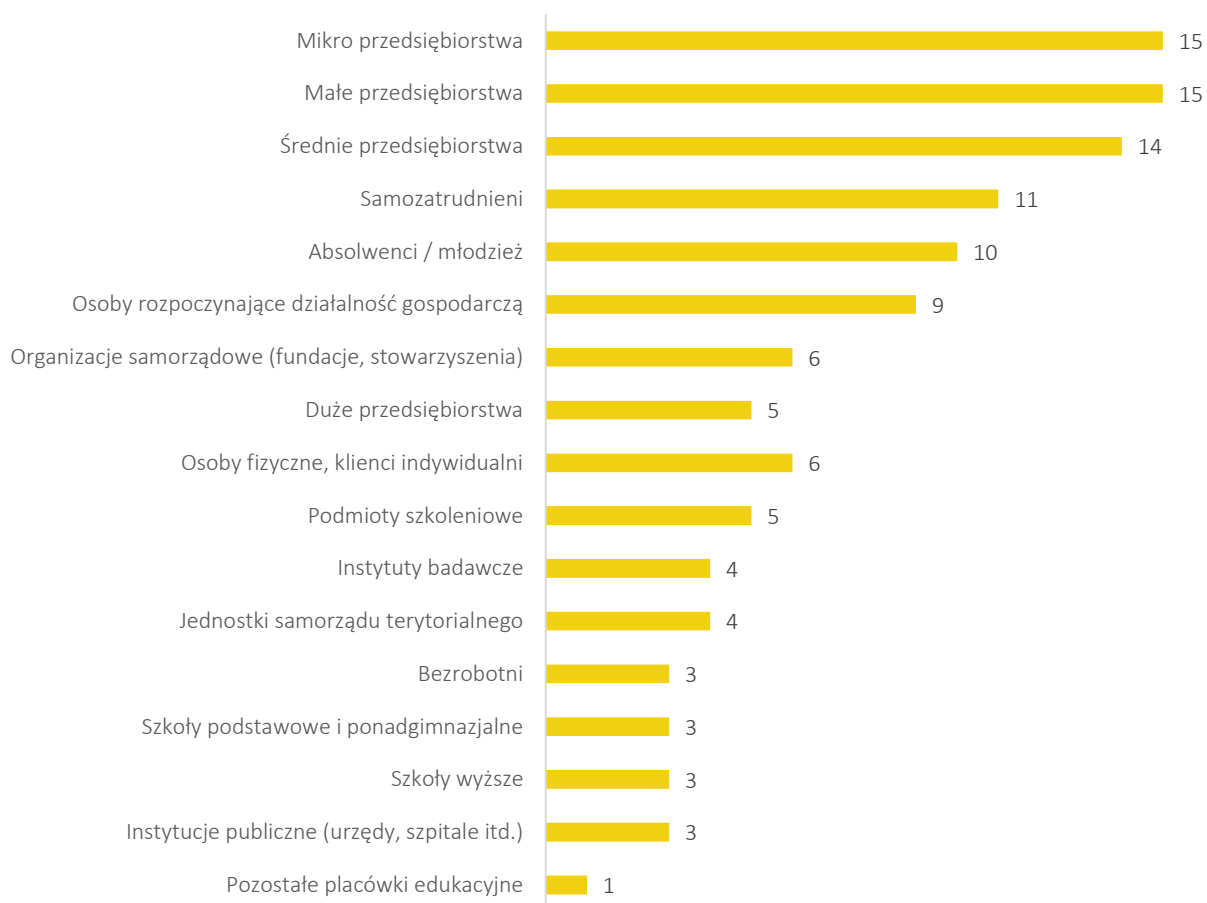
Wykres 9. Wykaz podmiotów korzystających z usług OIOB

Źródło: badania własne, CAWI, n=18, pytanie z możliwością wielokrotnego wyboru.

Pomijając jednak kwestię związaną wielkością firm zwracających się do OIOB, badane podmioty zapytano także o typy podmiotów obsługiwanych w ich placówce. Najbardziej licznie występującymi klientami, zaraz po MMŚP, są **samozatrudnieni** – wskazani przez **11 podmiotów**. **Dosyć istotną rolę w działalności Opolskich Instytucji Otoczenia Biznesu odgrywają także absolwenci szkół, uczelni, a także młodzież, która korzysta z pomocy 10 placówek.** Duży potencjał współpracy zauważalny jest również w relacji IOB z osobami rozpoczynającymi swoją **własną działalność gospodarczą**, gdyż połowa respondentów wskazała ten typ klienta. Co ciekawe, **odnotowano stosunkowo niskie zainteresowanie usługami OIOB wśród osób bezrobotnych, szkół oraz pozostałych instytucji publicznych** – takich jak szpitale i urzędy. Warto byłoby się więc zgłębić ten problem i zastanowić się nad tym, z czego wynika tak mała liczba podmiotów świadczących usługi na rzecz tych placówek.

Wykres 10. Typy podmiotów obsługiwanych przez OIOB

Źródło: badania własne, CAWI, n=18, pytanie z możliwością wielokrotnego wyboru.

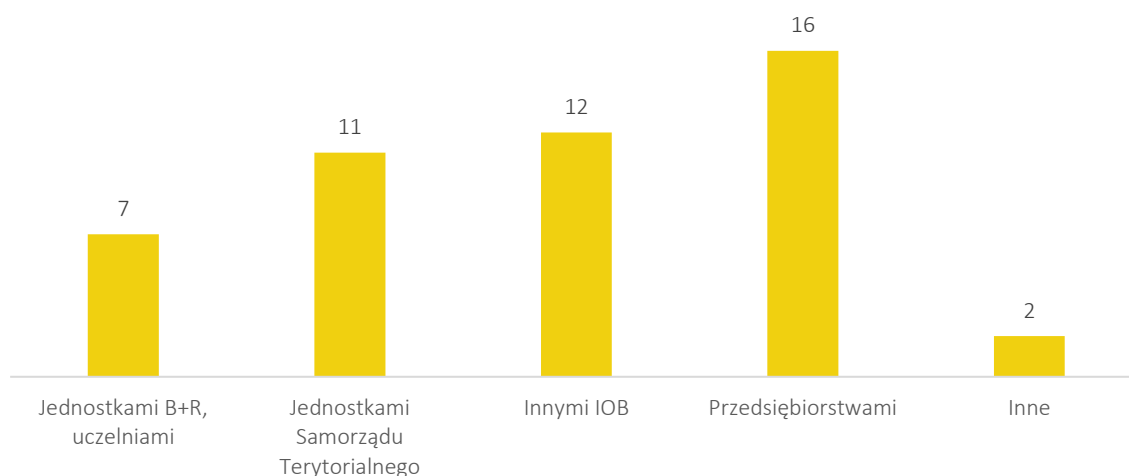
Sieci partnerstwa i zakres samodzielności OIOB

Instytucje Otoczenia Biznesu mają za zadanie zapewnić przedsiębiorcom dostęp do wiedzy, usług i zasobów, które pomogą im w rozwoju i prosperowaniu na rynku. Jednym z kluczowych aspektów skutecznej pracy IOB jest ich samodzielność. Samodzielność tych instytucji jest ściśle powiązana z ich zdolnością do podejmowania decyzji niezależnie, bez zewnętrznego wpływu. Instytucje te powinny mieć swobodę działania i podejmowania działań, które najlepiej służą interesom przedsiębiorców, których reprezentują. W praktyce samodzielność instytucji otoczenia biznesu zależy od wielu czynników, w tym od ich finansowania, struktury organizacyjnej oraz relacji z sektorem prywatnym. Istotne więc wydaje się rozpatrzenie zarówno problematyki dotyczącej samodzielności opolskich IOB, jak i ich współprac z podmiotami na różnym szczeblu.

Współpraca OIOB z innymi podmiotami

Wykazano, iż wszystkie IOB, które wzięły udział w ilościowej części niniejszego badania, współpracują z innymi podmiotami. **Wśród podmiotów włączonych we współpracę najczęściej były prywatne przedsiębiorstwa, wykazane przez 15 respondentów. 12 jednostek współpracuje z innymi Instytucjami Otoczenia Biznesu, podczas gdy zaledwie o 1 mniej z Jednostkami Samorządu Terytorialnego. Jednostki B+R oraz uczelnie podejmują się wspólnych działań z 7 badanymi OIOB. Odpowiedź „inne” dotyczyła banków i instytucji finansowych oraz NGO.**

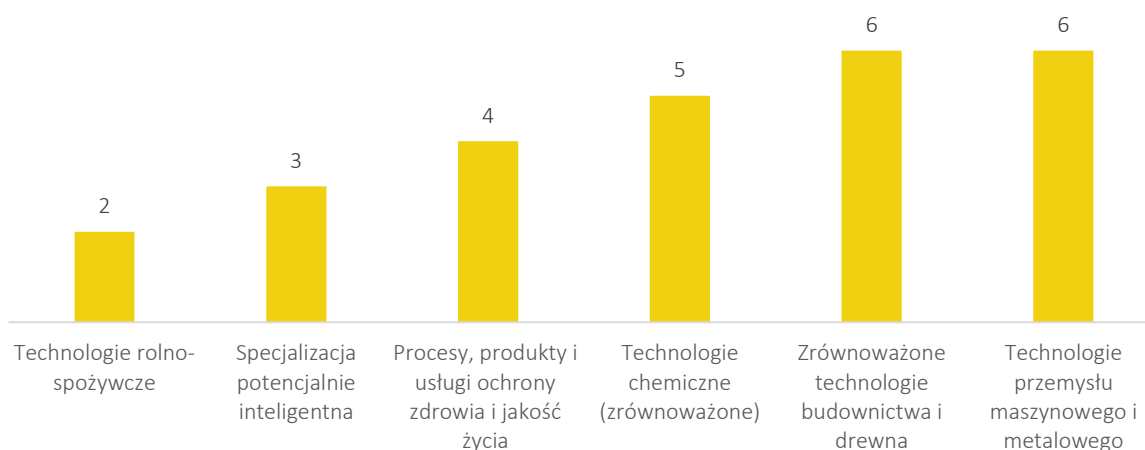
Wykres 11. Podmioty włączone we współpracę z OIOB

Źródło: badania własne, CAWI, n=18, pytanie z możliwością wielokrotnego wyboru.

Ponadto należy podkreślić, iż 8 z 18 przebadanych OIOB wykazało także współpracę z przedsiębiorstwami działającymi w obszarze inteligentnych specjalizacji. Najczęściej wskazywanymi były Technologie przemysłu maszynowego i metalowego oraz Zrównoważone technologie budownictwa i drewna (6 jednostek). Z kolei Technologie rolniczo-spożywcze okazały się najrzadziej podejmującym z IOB współpracę obszarem inteligentnych specjalizacji.

Wykres 12. Obszary przedsiębiorstw działających w obszarze inteligentnych specjalizacji – współpraca z OIOB

Źródło: badania własne, CAWI, n=8, pytanie z możliwością wielokrotnego wyboru.

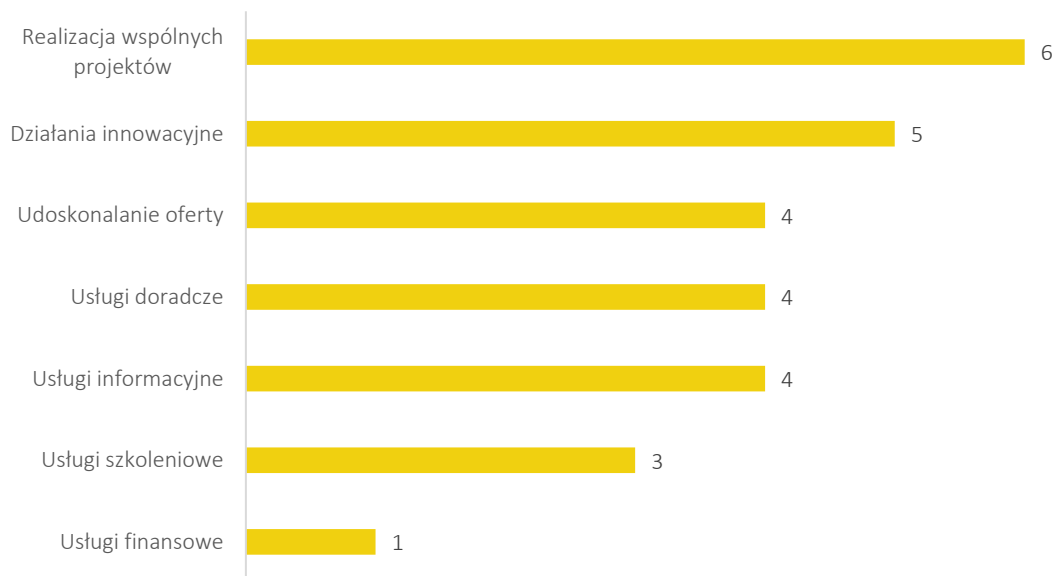
Wśród 3 Instytucji Otoczenia Biznesu, które wykazały, że współpracują z przedsiębiorstwami o Specjalizacji potencjalnie inteligentnej, rozkład wspomnianego współdziałania wygląda następująco (pamiętając o tym, iż było to pytanie o wielokrotnej odpowiedzi):

- sektor ICT – 2 IOB,
- gospodarka obiegu zamkniętego – 2 IOB,
- kształcenie oparte na wiedzy o nowych technologiach i innowacjach – 1 IOB,
- technologie przemysłu energetycznego (w tym OZE) – 1 IOB,
- inteligentne systemy zarządzania mobilnością – 1 IOB.

Co również istotne, współpraca ta odbywa się na kilku różnorodnych płaszczyznach – często odmiennych w ramach pojedynczej współpracy. 6 respondentów wskazało, że ich współpraca z innymi podmiotami, w tym także z tymi realizującymi swoje działania w ramach

inteligentnych specjalizacji, skupia się na realizacji wspólnych projektów. Z kolei działania innowacyjne zostały podkreślone przez 5 IOB, a udoskonalenie oferty, usługi doradcze oraz informacyjne okazały się istotne dla 4 badanych jednostek. **Najrzadziej współpraca odbywa się w obszarze usług finansowych, choć należy podkreślić, iż ze badani zwrócili uwagę na potencjał tychże usług i zapotrzebowania na nie.**

Wykres 13. Obszary, w jakich odbywa się współpraca pomiędzy OIOB a innymi podmiotami

Źródło: badania własne, CAWI, n=8, pytanie z możliwością wielokrotnego wyboru.

Ponadto warto podkreślić, iż spośród 8 badanych, którzy wykazali istnienie omawianej współpracy, jedynie 3 z nich należy do większej sieci podmiotów o podobnym profilu działań. Łącząc jednak te wyniki z odpowiedziami, jakie pojawiły się w części jakościowej niniejszego badania, warto przyrzeć się poniższym wskazaniom:

- Instytut Fraunhofera,
- Klaster Sinotaic,
- Sieć Badawcza Łukasiewicz,
- Ogólnopolski Związek Funduszy Pożyczkowych,
- BCC,
- Stowarzyszenie Ośrodków Innowacji,
- Klaster Kompozytowy,
- Stowarzyszenie Polskiej Chmury,

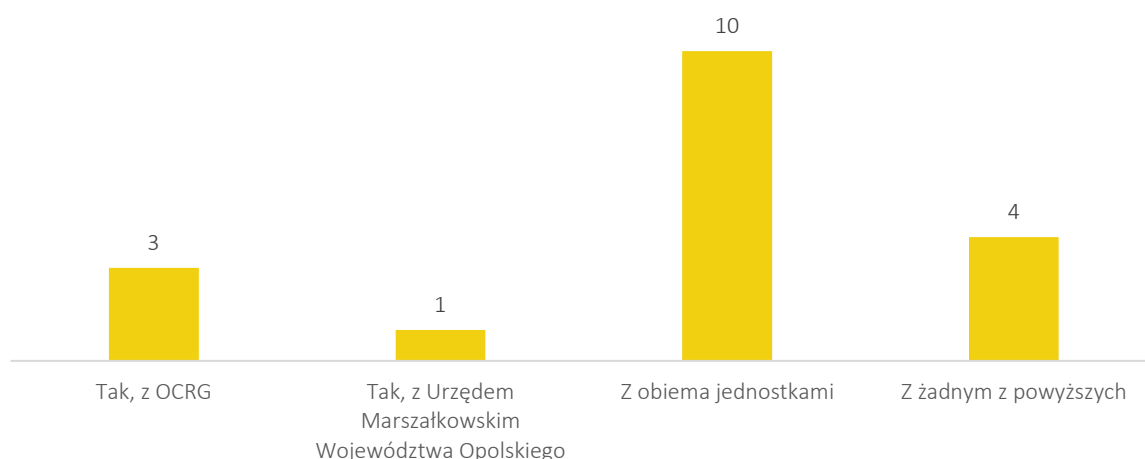
- Klaster Zielona Chemia,
- Porozumienie Akademickie Centrum Transferu Technologii.

Nawiązywanie kontaktów oraz budowanie relacji są bardzo ważne w prowadzeniu działalności. Kontakt z innymi przedsiębiorstwami i instytucjami pozwala na wymianę wiedzy, doświadczeń oraz pomysłów, co może prowadzić do lepszego rozwoju zarówno indywidualnego, jak i zespołowego.

Kontakt, relacje i możliwość poszukiwania, czy przekazywania kontaktów, tak, żeby zbudować program lub projekt, który mamy na myśli. To jest, uważam, ogromna wartość tych instytucji. Każdy z nas ma swoje kontakty, jeśli je połączymy, wymienimy, to jesteśmy w stanie działać na rzecz takiego ogólnego rozwoju indywidualnego, rozwoju naszych partnerów, jeżeli jest grono przedsiębiorców, tak to widzę. (OIOB, IDI)

Wracając do analizy dotyczącej całości przebadanej techniką CAWI grupy, **10 z nich zadeklarowało bieżącą współpracę zarówno z Urzędem Marszałkowskim Województwa Opolskiego, jak i z Opolskim Centrum Rozwoju Gospodarki**. 3 jednostki współpracują jedynie z OCRG, a 1 jedynie z Urzędem Marszałkowskim.

Wykres 14. Deklaracja współpracy z Urzędem Marszałkowskim lub OCRG i innymi jednostkami

Źródło: badania własne, CAWI, n=18.

14 współpracujących z wymienionymi podmiotami IOB wskazało także na obszary, jakich dotyczą te współpracy. Spośród najważniejszych wymienionych aspektów można wymienić:

- bieżąca współpraca z obiema jednostkami przy doradztwie dot. funduszy europejskich,
- pozyskiwanie środków unijnych na rzecz rozwoju przedsiębiorczości,
- realizacja wspólnych projektów,
- dystrybucja informacji o źródłach dofinansowania,
- dystrybucja środków na zakładanie działalności gospodarczych,
- wsparcie finansowe na działalność IOB,
- gospodarcza promocja powiatu,
- obszar edukacyjny, np. organizacja szkoleń i kursów lub oświata,
- organizacja konferencji i sympozjów,
- konsultacje związane z rozwojem regionu,
- wspieranie biznesów MŚP w zakresie bezpieczeństwa IT dla sektora publicznego i prywatnego,
- wzajemna promocja obu podmiotów.

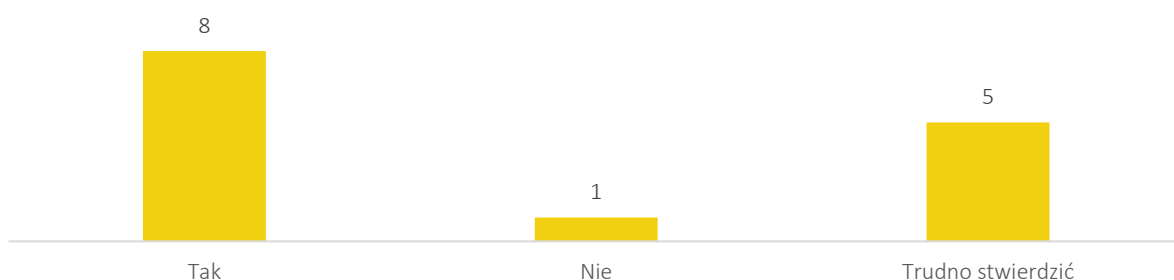
Co więcej, istotne okazało się także pytanie dotyczące możliwości do wprowadzenia usprawnień istniejącej już **współpracy** OIOB z Urzędem Marszałkowskim Województwa Opolskiego oraz OCRG. **Najważniejszym aspektem okazała się komunikacja**, która w opinii badanych nie jest na wystarczającym poziomie, w szczególności z UMWO – zaproponowano więc wyznaczenie z Urzędu opiekuna, u którego IOB byłyby w stanie dowiadywać się na bieżąco wszelkich informacji dotyczących przebiegu projektów, konkursów i współpracy. Konkretnie wyznaczona do takiej komunikacji osoba znacznie usprawniłaby poziom wspólnych działań.

Ponadto wskazano także na **problem izolacji informacyjnej oraz rozwojowej OIOB nieco bardziej oddalonych od Opola**. Powinno nastąpić zaangażowanie większej grupy IOB z województwa, aby mogły się ze sobą sprawnie kontaktować i wymieniać doświadczeniami. Zaproponowano więc stworzenie modelu współpracy w ramach całego województwa bez podziału na subregiony z centralnym Opolem.

W celu odpowiedniej diagnozy jakości opisywanej współpracy, badanych zapytano także o to, czy widzą potencjalne obszary, w których wspólne działania mogłyby zostać poszerzone.

8 instytucji wskazało, że istotnie istnieją możliwe do podjęcia kroki.

Wykres 15. Chęć potencjalnego rozszerzenia współpracy OIOB z Urzędem Marszałkowskim Województwa Opolskiego oraz OCRG

Źródło: badania własne, CAWI, n=14.

Współpraca ta mogłaby zostać poszerzona w następujących obszarach:

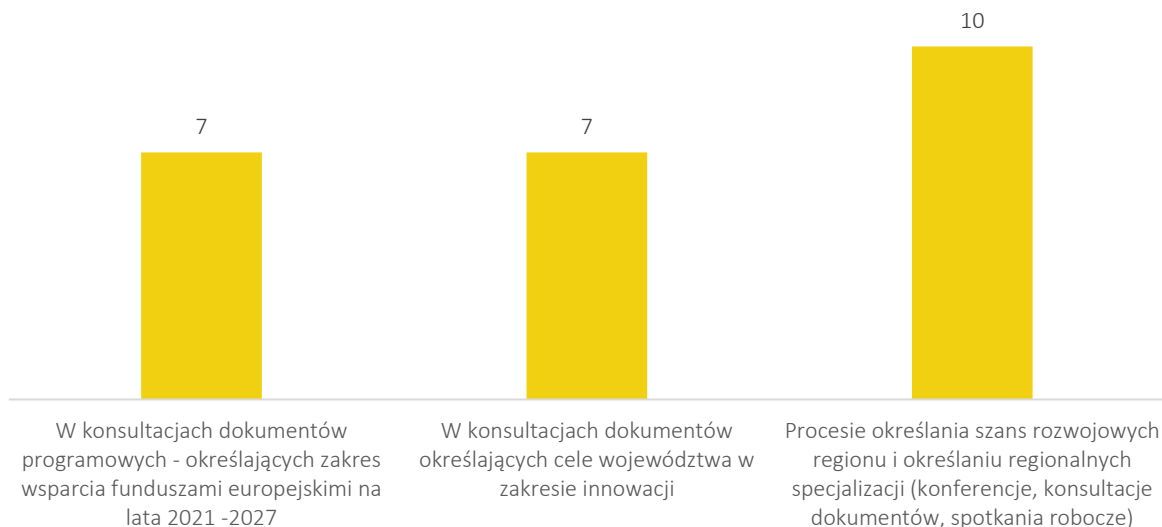
- koordynacja środków europejskich o mniejszych kwotach skierowanych do MŚP (w szczególności UMWO, granty, projekty jednostkowe),
- działania edukacyjne, w tym:
 - usługi szkoleniowe dla biznesu w zakresie prowadzenia działalności gospodarczej (komunikacja, usługi oparte na podejściu psychologicznym),
 - usługi szkoleniowe dla młodzieży wspierające rozwój przedsiębiorczości, kształtowania postaw osobowości, radzenia sobie ze stresem,
 - wsparcie na rzecz kształcenia zawodowego i szkoleń specjalistycznych,
- organizacja wyjazdów na targi na rynek zachodni,
- bezpieczeństwo danych instytucji publicznych w ramach Data Center,
- utworzenie wojewódzkiej sieci IOB w celu korzystania ze swoich doświadczeń i umiejętności,
- usprawnienie przepływu informacji między UMWO, OCRG a IOB,
- zaproszenia do udziału w spotkaniach z przedstawicielami biznesu/przedsiębiorstw oraz potencjalnymi inwestorami.

4 IOB, które zadeklarowały brak współpracy z Urzędem Marszałkowskim Województwa Opolskiego oraz Opolskim Centrum Rozwoju Gospodarki, zostały zapytane również o to, **czy widzą potencjalne obszary, w których mogłyby podjąć współpracę z wymienionymi jednostkami.** Jedynie 1 z nich odpowiedziała twierdząco, wskazując jednocześnie **zakres możliwej kooperacji jako promocję regionu i produktów regionalnych.** Pozostałe 3 IOB nie były zdecydowane co do swojej deklaracji – w przypadku tych respondentów zaznaczono odpowiedź „trudno stwierdzić”.

Warto poruszyć także wątek uczestnictwa Instytucji Otoczenia Biznesu (IOB) w spotkaniach i wydarzeniach mających na celu określenie rozwoju polityki regionu – IOB reprezentują przedsiębiorców i mają bogate doświadczenie w prowadzeniu działalności gospodarczej. Ich zaangażowanie w działania dotyczące polityki regionalnej pozwala uwzględnić perspektywę biznesową i zrozumieć, jakie potrzeby i oczekiwania mają przedsiębiorcy w danym regionie. Może to także ułatwić nawiązywanie współpracy z władzami lokalnymi i regionalnymi, a w rezultacie wypracowywanie rozwiązań odpowiednich dla potencjału i wyzwań danego regionu. Ponadto udział przedstawicieli IOB w budowaniu polityki regionalnej sprzyja tworzeniu partnerstwa publiczno-prywatnego.

Z tego też powodu warto zwrócić uwagę na to, że **10 Opolskich Instytucji Otoczenia Biznesu w ciągu ostatnich 5 lat uczestniczyło w procesie określania szans rozwojowych regionu i wskazywaniu regionalnych specjalizacji** (w tym w konferencjach, konsultacjach dokumentów i spotkaniach roboczych). Z kolei w konsultacje dokumentów określających cele województwa w zakresie innowacji, a także w konsultacje dokumentów programowych, określających zakres wsparcia funduszami europejskimi na lata 2021-2027, zaangażowanych było 7 IOB.

Wykres 16. Uczestnictwo OIOB w działaniach planowania polityki rozwoju regionu

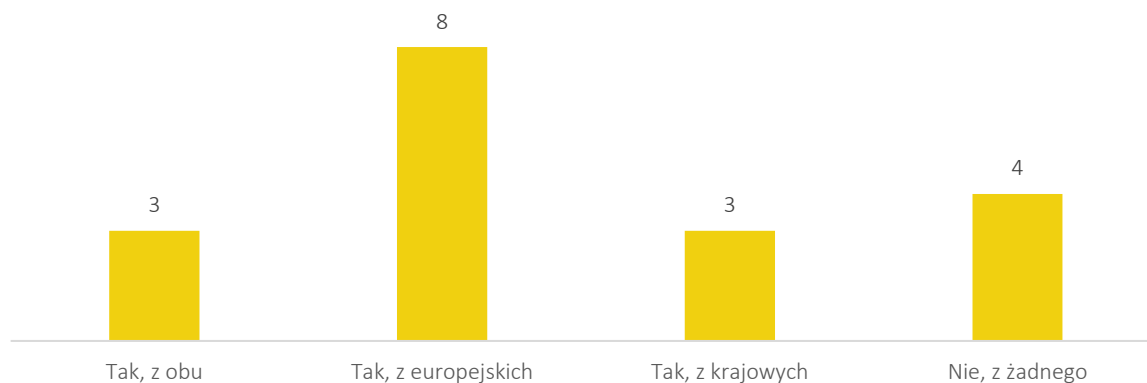
Źródło: badania własne, CAWI, n=18, pytanie z możliwością wielokrotnego wyboru.

Poziom samodzielności finansowej OIOB

Samodzielność finansowa Instytucji Otoczenia Biznesu wiąże się z ze zdolnością do zarządzania swoim budżetem i finansami w sposób niezależny, bez potrzeby uzależnienia od dotacji i innych źródeł finansowania. Instytucje te powinny mieć możliwość gromadzenia i wykorzystywania funduszy w sposób zgodny z ich strategią i celami. Istnieją jednak wyzwania związane z utrzymaniem samodzielności finansowej instytucji otoczenia biznesu. Wiele z nich ma ograniczone źródła finansowania, co zmusza je do zależności od dotacji lub innych źródeł zewnętrznych. Warto więc przyjrzeć się temu problemowi na terenie województwa opolskiego.

Badani zostali zapytani o to, czy na przełomie ostatnich 7 lat korzystali ze środków funduszy krajowych lub europejskich. **8 na 18 przebadanych IOB korzystało ze środków funduszy europejskich w formie beneficjentów bezpośrednich**, podczas gdy **3 kolejne podmioty korzystały jedynie z dofinansowań krajowych**. Taka sama liczba IOB pozyskała fundusze z obu źródeł, a 4 respondentów podkreśliło, że nie pozyskiwali pieniędzy z wymienionych źródeł.

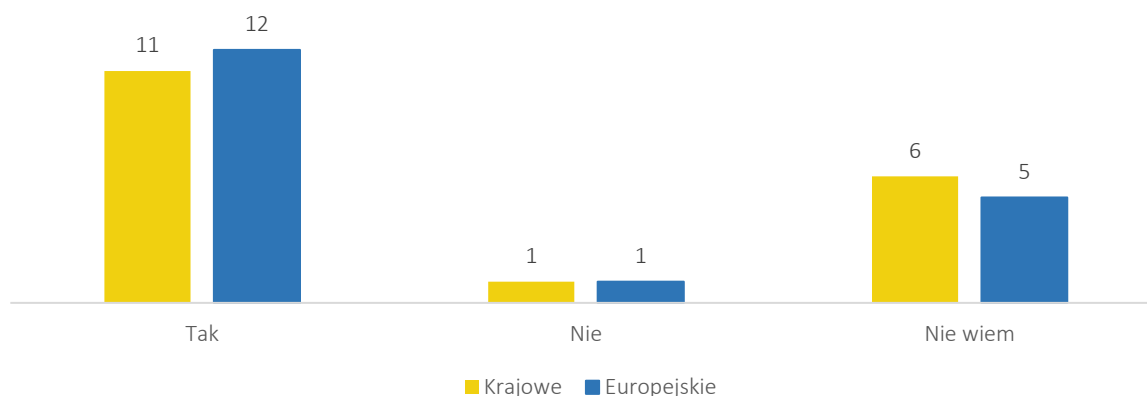
Wykres 17. Deklaracja korzystania ze środków funduszy krajowych lub europejskich w ciągu ostatnich 7 lat

Źródło: badania własne, CAWI, n=18.

Jednocześnie warto podkreślić, że **11 OIOB wykazało plany dotyczące pozyskiwania dofinansowań z funduszy krajowych na własną działalność w przeciągu kolejnych 2 lat. Liczba ta w przypadku środków europejskich okazała się większa o jedną jednostkę.**

Wykres 18. Plany na najbliższe 2 lata – finansowanie ze środków krajowych a finansowanie ze środków europejskich

Źródło: badania własne, CAWI, n=18.

Aby odpowiednio zrozumieć poziom samodzielności finansowej OIOB, należy także rozpatrzyć znaczenie wyróżnionych źródeł finansowania, z których korzystają badane podmioty. **Wartym podkreślenia jest także to, że usługi finansowe okazały się źródłem, z którego opolskie Instytucje Otoczenia Biznesu korzystają najrzadziej** (odpowiedź wskazana przez 13 respondentów). Podobnie jest w przypadku usług informacyjnych, z których dochodów nie ma aż 10 badanych jednostek oraz usług doradczych, wskazanych przez 8 IOB.

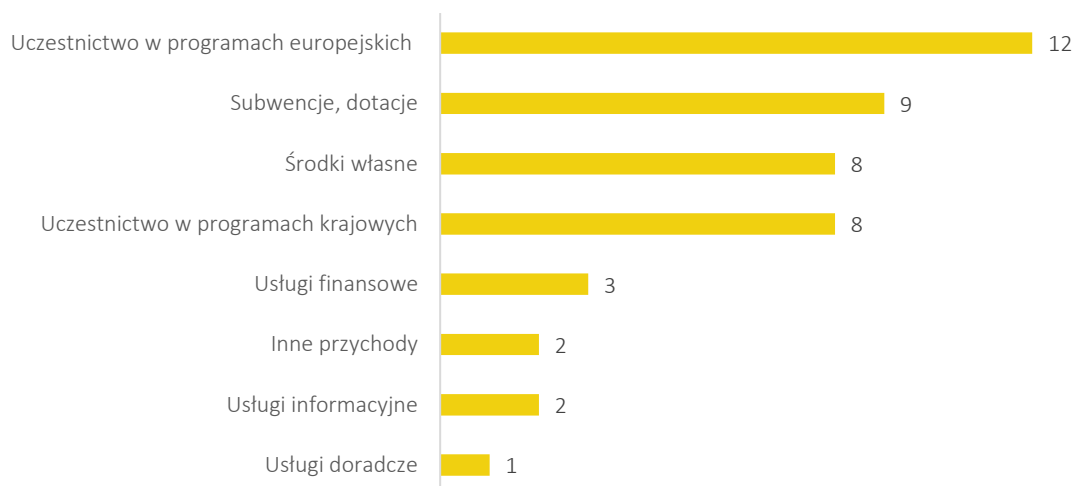
Tabela 4. Określenie znaczenia poszczególnych źródeł finansowania działalności OIOB

	Bardzo duże	Duże	Średnie	Małe	Bardzo małe	Brak znaczenia, nie korzystamy z tego źródła
Subwencje, dotacje	8	1	1	1	3	4
Uczestnictwo w programach krajowych	5	3	2	3	1	4
Uczestnictwo w programach europejskich	9	3	1	1	1	3
Usługi doradcze	1	0	1	3	5	8
Usługi finansowe	3	0	0	0	2	13
Usługi informacyjne	2	0	1	2	3	10
Środki własne	4	4	3	6	1	0
Inne przychody	2	0	2	4	3	7

Źródło: badania własne, CAWI, n=18.

Największy wpływ na działalność OIOB ma uczestnictwo w programach europejskich – dla aż 12 jednostek ma ono przynajmniej duże znaczenie. O 3 podmioty mniej jako istotne wskazały źródło w postaci subwencji oraz dotacji. Widoczna jest więc znacząca tendencja do zależności finansowej od zewnętrznych źródeł, choć jednocześnie połowa respondentów podkreśliła wagę własnych środków. Z drugiej jednak strony 7 podmiotów wskazało, że środki te mają dla ich działalności małe lub bardzo małe znaczenie.

Wykres 19. Znaczenie poszczególnych źródeł finansowania działalności OIOB

Źródło: badania własne, CAWI, n=18, pytanie z możliwością wielokrotnego wyboru, zsumowanie odpowiedzi „zdecydowanie tak” i „raczej tak”.

Ponadto podczas wywiadów pogłębionych badani także wskazywali na pewne obszary, od których ich działalność jest szczególnie uzależniona, wobec czego i aspekt samodzielności okazuje się ograniczony. Jak zresztą zostało to już niejednokrotnie wspomniane, **problem finansowy pojawia się w wielu wypowiedziach.**

Na pewno brakuje tego wsparcia finansowego, czyli możliwości pozyskiwania funduszy zewnętrznych właśnie na działania takie statutowe. Często jesteśmy traktowani nie jako Otoczenia Biznesu, tylko jako duże przedsiębiorstwo, co nas bardzo często wyklucza z udziału w konkursach także finansowanych unijnych, czy tutaj naszych regionalnych programów.

(OIOB, IDI)

Zakres, w jakim IOB są samodzielne i samowystarczalne może się przejawiać także w formie sieci współprac, do jakiej należą. **Współpraca z pozostałymi IOB i innymi przedsiębiorstwami okazuje się kolejnym kluczowym aspektem, a ponadto istotna okazuje się również bieżący kontakt z OCRG.**

Tego sieciowania, to na pewno, to jest, bo nie jesteśmy w stanie sami świadczyć usług doradczych. Będąc członkiem sieci, możemy zaoferować temu przedsiębiorcy taką pełniejszą usługę od A do Z. (OIOB, IDI)

Natomiast kwestia tego, że możemy prosić OCRG o przeprowadzenie pewnej analityki w obszarach, rozumieniu jakiejś branż, aktualizowania jakichś danych, jest również bardzo ważna, że możemy się tutaj posiłkować, czy to wsparciem finansowym, czy wsparciem merytorycznym, tak, mamy tu wybór. (OIOB, IDI)

Bariery występujące w działalności OIOB

Instytucje Otoczenia Biznesu (IOB) odgrywają kluczową rolę w rozwoju przedsiębiorczości i wspieraniu biznesów w różnych obszarach gospodarki. Ich głównym celem jest stworzenie korzystnego środowiska dla rozwoju przedsiębiorczości, ale w ich działalności często napotykają na różne bariery i przeszkody, które utrudniają osiągnięcie tego celu. W niniejszym dziale przedstawione zostaną najważniejsze bariery występujące w działalności IOB funkcjonujących na terenie województwa opolskiego.

Badanie wykazało, iż **5 instytucji w ogóle nie zauważa w swojej działalności problemów dotyczących płynności finansowej**. W przypadku 3 instytucji z kolei nie występują w żadnym stopniu takie trudności, jak brak pracowników o odpowiednich kwalifikacjach, problemy w dostępie do kapitału, czy też niewystarczająco rozwinięta infrastruktura i baza lokalowa.

Tabela 5. Wpływ poszczególnych barier na działalność OIOB

	Bardzo duży wpływ	Duży wpływ	Trudno powiedzieć	Mały wpływ	Bardzo mały wpływ	Nie dotyczy, bariera w ogóle nie występuje w przypadku naszej instytucji
Zbyt mała liczba pracowników	1	3	3	4	5	2
Brak pracowników o odpowiednich kwalifikacjach	2	3	1	6	3	3
Brak rozwiązań prawnych promujących współpracę instytucji otoczenia biznesu z otoczeniem (np. zachęt podatkowych)	2	5	3	6	1	1
Brak zainteresowania ze strony odbiorców usług	1	9	3	3	1	1
Duża konkurencja ze strony innych instytucji otoczenia biznesu realizujących podobne zadania	1	5	5	3	4	0
Ograniczone możliwości finansowe odbiorców usług	6	9	1	2	0	0

	Bardzo duży wpływ	Duży wpływ	Trudno powiedzieć	Mały wpływ	Bardzo mały wpływ	Nie dotyczy, bariera w ogóle nie występuje w przypadku naszej instytucji
Problemy z dotarciem z ofertą do potencjalnych odbiorców usług	2	9	1	5	1	0
Problemy z płynnością finansową naszej instytucji	1	2	4	5	1	5
Trudności w dostępie do kapitału	2	6	3	4	0	3
Trudności w komunikacji z władzami samorządowymi (lokalnymi, regionalnymi)	0	4	2	2	8	2
Niewystarczająco rozwinięta infrastruktura i baza lokalowa	1	3	2	1	8	3
Oczekiwanie nieodpłatnej formy wsparcia wśród przedsiębiorstw potrzebujących pomocy	6	7	2	0	2	1
Inne	2	0	2	0	0	13

Źródło: badania własne, CAWI, n=18.

Jak wykazano, zarówno najistotniejszą, jak i najczęściej wskazywaną barierą w przypadku badanych IOB okazały się ograniczone możliwości finansowe odbiorców usług. Mocno związanym z tym problemem, jest oczekiwanie nieodpłatnej formy wsparcia wśród przedsiębiorstw potrzebujących pomocy, co zostało wskazane przez 13 respondentów.

Badanie wskazało, że trudności związane z dotarciem z ofertą do potencjalnych odbiorców usług, są jednymi z większych wyzwań dla IOB. Niektóre jednostki napotykają problemy z wyborem właściwych kanałów dystrybucji, które pozwolą na skuteczne dotarcie do odbiorców (11), podczas gdy inne napotykają na brak zainteresowania ze strony potencjalnych klientów (10).

Inne trudności wynikają z **ograniczeń finansowych IOB**, które nie pozwalają na skuteczne wykorzystanie kanałów marketingowych i kontaktowych. 8 badanych podmiotów wskazało, że trudności w dostępie do kapitału znacznie komplikują rozwój ich działań. Ponadto jeden z respondentów podkreślił także brak pomocy ze strony władz Opolszczyzny w promocji IOB i małych przedsiębiorstw jako znaczną barierę.

Tak, to jest największy nasz problem. Nikt nie chce się tym zająć, to nie leży w ich gestii i musimy promować własną działalność, [bo jest podejście] „przecież na tym zarabiacie, sami się promujcie”. (OIOB, IDI)

Problem z dostępem do środków finansowych został także podkreślony w wywiadach indywidualnych, kiedy to odniesiono go również do **okresu, w jakim przeprowadzone było badanie – wskazano, że jest to czas przestoju w działaniu projektów, wobec czego również płynących z nich funduszy.**

Jak mówiłem z pozyskaniem pieniędzy. Programy się kończą, nowe jeszcze nie weszły, do końca nie wiemy też, jak one będą funkcjonować, bo nie ma jeszcze szczegółowych wytycznych, nie ma wniosków. (OIOB, IDI)

Jednocześnie, IOB mogą napotykać także komplikacje z powodu dużej konkurencji na rynku – inne instytucje otoczenia biznesu realizujące podobne zadania (6). Nawiązującym do tego problemem jest również kwestia zmian, jakie dzieją się na rynku pracy, a także w podejściu do zakładania własnych działalności gospodarczych lub firm.

To ta sytuacja, która jest na rynku, wcześniej przez jakiś czas był bum na przykład na działalność, na prowadzenie takiej działalności gospodarczej i firmy chętnie zgłaszały się do nas, żeby czy wynajmować powierzchnię, czy skorzystać z naszych usług. Teraz widzimy pewnego rodzaju przystopowanie, albo wręcz cięcie kosztów i zmniejszenie wydatków na prowadzenie takiej działalności. (OIOB, IDI)

Brak odpowiednich rozwiązań prawnych, które promują współpracę Instytucji Otoczenia Biznesu z najbliższym otoczeniem, może utrudniać rozwój biznesu i innowacji, co zostało wskazane przez 7 badanych. Przykłady takich braków to m.in. brak zachęt podatkowych, czy też brak programów szkoleniowych dla przedsiębiorców.

Co więcej, podczas wywiadów jakościowych wskazano, że jednym z głównych problemów jest **brak świadomości korzyści ze współpracy i zaangażowania ze strony przedsiębiorców**. Jednakże rosnąca liczba seminariów, spotkań i programów dotacyjnych, może przyczynić się do budowania sieci kontaktów i zaufania między przedsiębiorstwami, co z kolei może przyspieszyć proces rozwoju regionalnej przedsiębiorczości. Konieczne jest przełamanie bariery odwagi do współpracy, aby osiągnąć pozytywne efekty.

To są bariery związane z przełamaniem świadomości współpracy, coraz bardziej to seminarium, które odbywają się w Opolu, czy Międzynarodowej Akademii Zarządzania, czy Akademii Ekonomicznej PNT, czy inne, czy spotkania z innymi przedstawicielami biznesu, powodują, że firmy budują to zaufanie i chcą rozmawiać i chcą rozmawiać w zakresie poszukiwania nowych rozwiązań, bo potrzebne jest usuwanie tej bariery, elementarności i odwagi do współpracy oczywiście. (OIOP, IDI)

Wykres 20. Waga wpływu poszczególnych barier na działalność OIOB

Źródło: badania własne, CAWI, n=18, zsumowanie odpowiedzi „zdecydowanie tak” i „raczej tak”.

Ponadto problemem okazała się także sytuacja społeczno-gospodarcza, jaka panuje w Polsce i w sąsiadujących krajach (inflacja, COVID-19, wojna w Ukrainie). Światowy kryzys gospodarczy może mieć znaczny wpływ zarówno na samo zainteresowanie usługami poszczególnych IOB, ale także na fundusze, jakimi klienci będą w stanie dysponować pod względem ewentualnych współprac z Instytucjami Otoczenia Biznesu.

No i oczywiście wojna, światowy kryzys gospodarczy i związane również z inflacją, tutaj też możemy mieć takie obawy, że przedsiębiorstwa nie będą w tej chwili zainteresowane realizacją projektu badawczo-rozwojowych.

(OIOB, IDI)

Dodatkowo COVID, plus dodatkowo wojna za granicą, ale szczerze pani powiem, że łatwiej jest ludziom zrozumieć COVID i te jego konsekwencje, bo to jest rzecz losowa, tak, natomiast nieracjonalne działanie nie jest akceptowane przez przedsiębiorców. (...) My mamy tu znowu koszty, tracą kontrahentów ze względu na to, że ci kontrahenci tracą zlecenia i szczerze pani powiem, to jest walka o przetrwanie, tak jest walka o przetrwanie w sektorze MŚP z tymi, z którymi my mamy do czynienia. (OIOB, IDI)

Jedną z barier, która została bardzo intensywnie podkreślona podczas przeprowadzania wywiadów indywidualnych, jest **brak świadomości władz administracyjnych regionu w kontekście zasobów, jakimi Opolszczyzna dysponuje**. Brak edukacji w zakresie **wykorzystania lokalnych zasobów oraz promocji małych producentów stanowi barierę dla rozwoju lokalnego biznesu**. Wskazano, że lokalne przedsięwzięcia nie są wystarczająco promowane, zwłaszcza w porównaniu do zaangażowania w promocję większych wydarzeń. Sceptyczność i niechęć wobec tzw. *pomocy sąsiedzkiej* stanowią obecnie największą komplikację przy rozwoju lokalnego biznesu zajmującego się produktami i usługami regionalnymi. **Edukacja jest kluczem do przełamania tych barier.**

Brak edukacji, mi się wydaje, organów administracyjnych pod względem wyciągania korzyści z promocji małych producentów i tego, co mamy lokalnie, bo szukamy rzeczy na siłę – potrafimy ściągnąć kogoś z drugiego końca Polski, organizując, nie wiem, jakieś wydarzenia typu festiwal, festyn. No, w każdym razie, organizuje się jedną, dużą, huczną imprezę, w którą

pompujemy, promujemy, ona kosztuje nas organizacyjnie około 200, 300 000 zł na raz. Te środki jesteśmy w stanie wydać jako administracja. Natomiast nie jesteśmy w stanie zrobić takiego wydarzenia za 5000 zł, czy tak, jak my to robimy – z zerowym budżetem, a efekt jest zbliżony, nie ściągając, nie płacąc za strefę gastronomiczną. Po prostu [tu] jest strefa gastronomiczna, istnieje lokalnie, tylko musimy o niej wiedzieć. Musimy o niej rozmawiać, bo to jest największa bariera na ten moment – sceptyczność i niechęć pomocy sąsiedzkiej. O, tak bym to nazwał. Niestety nie oczekiwałem, że nas to spotka, podejrzewałem, zaczynając całą działalność, że ktoś po prostu żartuje i na pewno tak nie jest. Niestety, po 7 latach muszę z ręką na sercu stwierdzić, że no jest tak, jest, potrafimy wypromować kogoś obcego, a swoim nie damy zarobić. To jest chyba największa bariera, edukacja, edukacja, edukacja. (OIOB, IDI)

Podsumowując, bariery w działalności Instytucji Otoczenia Biznesu działających na terenie województwa opolskiego są bardzo zróżnicowane i wymagają interwencji na wielu poziomach. Wymagają one zarówno działań administracyjnych, jak i edukacyjnych, aby zwiększyć świadomość i promować lokalne zasoby. Konieczne jest promowanie współpracy między lokalnymi producentami. Wyzwania te wymagają więc długoterminowych i zintegrowanych działań.

Dobre praktyki i osiągnięcia OIOB

W niniejszym rozdziale przedstawione zostaną dobre praktyki Instytucji Otoczenia Biznesu działających na terenie województwa opolskiego wraz z ich największymi osiągnięciami, które mogą stanowić kluczowy czynnik w kwestii wprowadzania zmian i rozwoju OIOB.

Dobre praktyki

Dobre praktyki są wypracowanymi sposobami postępowania, które przyniosły pozytywne wyniki w konkretnym kontekście lub dziedzinie. Są to sprawdzone sposoby

rozwiązywania problemów lub osiągania celów, które zostały uznane za skuteczne przez reprezentantów IOB.

Wiele IOB stara się działać w sposób innowacyjny, tworząc nowe narzędzia i programy, które pomagają przedsiębiorcom w rozwoju biznesu. Jednocześnie warto pamiętać, że IOB mają różną specyfikę działania i dostosowują swoje oferty do lokalnych potrzeb i uwarunkowań. Przykłady dobrych praktyk przedstawione w tym dziale mają na celu ukazanie różnorodności podejść i działań IOB w województwie opolskim, co może stanowić inspirację dla innych instytucji działających w podobnych obszarach.

Warto więc rozpocząć od wyszczególnienia danych, które udało się zebrać w ramach ilościowej metody ich zbierania. **Respondenci dzielący się swoimi doświadczeniami poprzez kwestionariusz ankiety zwrócili uwagę na poniższe praktyki, które w ich opinii przyczyniły się do sukcesu ich instytucji:**

- Aktywne prowadzenie mediów społecznościowych – informowanie w social-mediach nt. warunków prowadzenia działalności gospodarczej, prawie gospodarczym, bankowości, finansach przedsiębiorstw, itp.
- Pozostawanie w ciągłym kontakcie i bliskiej współpracy z partnerami z przemysłu, co pozwala na dostosowywanie oferty do potrzeb dynamicznie zmieniającego się rynku.
- Pozostawanie w dobrych kontaktach z samorządem i pracodawcami.
- Prowadzenie działań mających na celu podnoszenie konkurencyjności swoich klientów/przedsiębiorców – pozyskiwanie informacji o możliwych formach wsparcia przedsiębiorców, realizacja usług prorozwojowych, bezpośrednie spotkania z przedsiębiorcami, komunikacja za pośrednictwem social-mediów, wsluchanie się w prawdziwe potrzeby lokalnych przedsiębiorców.
- W przypadku IOB z założenia zajmujących się szkoleniami i edukacją – organizacja otwartych zajęć i kursów, w których udział mogą wziąć osoby z zewnątrz.
- Branie udziału w kampaniach społecznych, które pozytywnie wpływają na marketing instytucji.
- Wdrożenie rozwiązań z zakresu B2C.
- Zastosowanie wsparcia Rzecznika patentowego dla przedsiębiorców.

- Aktywna wymiana doświadczeń i wiedzy w ramach sieci kontaktów z innymi IOB oraz biznesem.
- Zastosowanie certyfikatów dodających wiarygodności instytucji korzystającej z pomocy danego IOB.
- Propagowanie działań antyhejtowych w szkołach.

Ponadto respondenci podkreślali swój profesjonalizm w takich aspektach, jak: profesjonalna obsługa klienta, wieloletnia renoma i historia organizacji, czy też wymiana informacji i współpraca z zagranicznymi firmami.

Warto jednak przyrzeć się szczegółowym opisom dobrych praktyk, które omówione zostały przez badanych podczas pogłębionych wywiadów indywidualnych. Podkreślano, iż **ugruntowana renoma na rynku stanowi istotną kwestię w procesie rozwoju IOB i korzystających z ich usług podmiotów**. Ponadto wskazano także na **nowoczesność**, nawiązującą do bazowania swojej działalności na pracy zdalnej i umożliwieniu klientom korzystania z ich usług poprzez Internet, bez zbędnych etapów kontaktu bezpośredniego.

To znaczy, my jesteśmy instytucją, która 30 lat już funkcjonuje, więc mamy ugruntowaną bardzo pozycję, bardzo silną pozycję, to jest raz, a dwa – jesteśmy coraz nowocześniejsi. Obsługujemy klienta zdalnie, w zasadzie przedsiębiorca może załatwić większość spraw online, zjawia się u nas tylko raz, żeby podpisać umowę, jeśli się wszystko uda i zakończy się cała analiza projektu sukcesem. (OIOB, IDI)

Zwrócono także uwagę na istotność **posiadania rozbudowanej bazy kontaktowej pomiędzy klientami i innymi podmiotami**. Dobre zaznajomienie się w branży i wśród funkcjonujących na terenie województwa działalności sprawia, że IOB może podjąć się finansowania nawet skomplikowanych projektów. Możliwości te pozwalają jednostce na ponoszenie wyższego ryzyka w celu realizacji swoich działań.

Mamy też bardzo dużą bazę klientów, znamy bardzo wielu klientów, znamy branże różne, funkcjonujące w naszym województwie, więc czasami projekty, które są bardziej ryzykowne, których przedsiębiorca na pewno nie sfinansowałby gdzie indziej, u nas ma szansę sfinansować. Ponieważ my znamy naszych przedsiębiorców, znamy ich możliwości, wiemy, jak to się odbywa i jesteśmy w stanie ponieść wyższe ryzyko, po to, żeby projekt zrealizować. (OIOB, IDI)

Nawiązując do kwestii rozbudowywania współpracy, warto wspomnieć także, iż istotne okazuje się nie tylko budowanie rozległej sieci kontaktów, ale i **swobodny przepływ wiedzy, informacji oraz pytań na poziomie szerszej grupy instytucji działających wspólnie z OCRG** jako organem centralnym, pośredniczącym w procesie. **Zalecane jest więc unikanie zatrzymywania wiedzy czy informacji na poziomie wewnętrznym danej instytucji**, gdyż jakiegokolwiek działania mają służyć wspólnemu dobru i rozwojowi.

Budowanie takiej sieci kontaktów. Niezatrzymywanie tej wiedzy lub informacji, lub pytań na poziomie swojej instytucji, czyli ten taki swobodny przepływ w ramach takiej powiększonej grupy instytucji wspierających, czy współpracujących z OCRG, gdybyśmy przyjęli, że OCRG jest w centrum, tak wydaje mi się, że to jest bardzo dobra praktyka. Bo wszyscy, tak czy inaczej, docelowo powinniśmy działać na rzecz rozwoju naszych przedsiębiorców. (OIOB, IDI)

Jako przykład sprawnego i dobrze funkcjonującego działania mającego na celu budowanie wspólnoty informacyjnej, w którą IOB jest w stanie się włączyć, podano projekt pn. „Społeczna odpowiedzialność uczelni”. Projekt taki to inicjatywa mająca na celu zwiększenie zaangażowania uczelni w działania społeczne, ekologiczne i kulturowe. Projekt społecznej odpowiedzialności uczelni może przyjmować różne formy, w zależności od potrzeb i możliwości. Może to być na przykład realizacja działań z zakresu ochrony środowiska, organizacja wolontariatu i akcji charytatywnych, promowanie kultury i sztuki, czy też udzielanie wsparcia

dla społeczności lokalnych w postaci działań edukacyjnych i szkoleniowych, czy też biznesowych.

Projekt ten z kolei pomaga w budowaniu tzw. *forum biznesu*. Jest to inicjatywa mająca na celu umożliwienie przedstawicielom biznesu spotkania się i wymiany poglądów na tematy związane z prowadzeniem działalności gospodarczej, często w formie warsztatów, debat, networkingów. Może to być platforma umożliwiająca rozmowy na temat zagadnień związanych z ekonomią, innowacjami, polityką gospodarczą, regulacjami prawno-podatkowymi, rynkiem pracy, a także kwestiami społecznymi i ekologicznymi. **Takie spotkania dają możliwość nawiązania nowych kontaktów biznesowych, zdobycia wiedzy i doświadczenia, a także poznania perspektyw i oczekiwań różnych sektorów gospodarki.** Ponownie więc podkreślana jest kwestia budowania sieci kontaktów i współprac pomiędzy różnymi jednostkami.

My mamy akurat teraz też projekt, do którego weszliśmy przy Ministerstwie Finansów „Społeczna odpowiedzialność uczelni” i tym projektem, dobrym dobrą praktyką, którą chcemy się podzielić, to jest właśnie uruchomienie tak zwanego forum biznesu, czyli jest to grupa w tym przypadku decydentów, bardzo często są to prezesi firm z regionu, chociaż nie tylko, bo mamy też przedstawiciela akurat siedziby w Poznaniu, ale oddziałów w Opolu. Czyli to forum biznesu jest to taka jednostka, która ma, na co dzień ma możliwość współpracy z uniwersytetem i również [jednostką działającą w ramach uniwersytetu], żeby właśnie dostosować tak tę ofertę, nie tylko dydaktyczną, ale przede wszystkim właśnie tutaj, jeżeli chodzi o zakres usług, które mogły być świadczone dla biznesu. Dla obopólnej korzyści tej współpracy. (OIOB, IDI)

Również w przypadku bardzo skonkretyzowanej branży, w ramach której działają niektóre IOB, możliwe jest sprawne komunikowanie się i dzielenie swoimi doświadczeniami. Podczas badania podkreślono, iż organizowanie z konkurencją wspólnego promowania produktów to dobra praktyka, która przyczynia się do rozwoju i wzrostu świadomości konsumenckiej. Współpraca między konkurentami może przynieść korzyści dla wszystkich,

poprzez wymianę wiedzy i doświadczeń oraz zwiększenie widoczności i zainteresowania konsumentów. Może to również pomóc w rozwoju branży, poprzez identyfikowanie wspólnych problemów i wypracowanie rozwiązań, które przyczynią się do podniesienia jakości produktów i usług. Działając w grupie, można również osiągnąć większe skutki w zakresie promocji i marketingu, co może przyczynić się do wzrostu sprzedaży i zysków.

Myślę, że taką dobrą praktyką jest organizowanie się z konkurencją we wspólne promowanie produktów. Bo, mimo że jest się konkurencją, to nie należy się zamykać tylko i wyłącznie na swój ośrodek i swoich konsumentów, tylko trzeba się wymieniać doświadczeniami i trzeba rozmawiać z lokalną właśnie konkurencją u nas tutaj na miejscu. I tak każdy powinien też działać siebie, czy to w zakresie serowarstwa, czy nasiennictwa, czy winiarstwa, bo działają grupy na szerszym obszarze, już nawet na arenie takiej ogólnokrajowej. Gdzie się zrzeszają konkurenci i oni podnoszą swoje kompetencje poprzez wymianę doświadczeń bądź organizowany wspólnych targów, czy wystaw, festiwali, to naprawdę fajnie buduje świadomość konsumencką. Konsument jest gotowy wejść na wyższy poziom, to rekompensuje rzemieślnicze działania. (OIOB, IDI)

Ponadto budowanie sieci współpracy opiera się także na angażowaniu swoich działań w kampanie ogólnopolskie, które przyczyniają się do rozwoju jednostek zainteresowanych działaniami danego IOB, to z kolei stanowi istotną część odpowiedzialności społecznej, jaką ponoszą IOB swoimi działaniami. Przykładem może być wzięcie udziału w kampanii na rzecz wsparcia młodzieży w sytuacji, w której spotykają się z hejtem. **Organizowanie prelekcji i szkoleń w szkołach także wzmacnia sieć kontaktów i wpływ na rozwój regionu.** Co więcej, **buduje to pewnego rodzaju świadomość wśród młodych ludzi nie tylko w tematyce, która jest omawiana na danych spotkaniach, ale także na temat działań, które podejmowane są w ich otoczeniu.**

Dobre praktyki, na pewno poza jednoczeniem lokalnego biznesu, to jest udział w ogólnopolskiej kampanii społecznej „nie hejtuję – motywuję” i jak

również jej wsparcie finansowe. A co za tym idzie, organizacja prelekcji w szkołach w regionie dla młodzieży właśnie w tym zakresie – o szkodliwości hejtu na młodego człowieka i w ogóle w całym społeczeństwie. To, jako taki priorytet, ważne, jak wspomniałam, w tej odpowiedzialności społecznej.

(OIOB, IDI)

Jak jest to widoczne w wynikach niniejszego badania, budowanie sieci kontaktów oraz współpraca są kluczowymi elementami dla skutecznego działania każdej organizacji biznesowej. W przypadku IOB budowanie relacji z innymi firmami oraz organizacjami, a także współpraca z nimi, pozwala na zdobywanie nowych klientów, rozwijanie biznesu oraz korzystanie z wiedzy i doświadczenia innych. Dzięki temu IOB może lepiej reagować na zmiany w otoczeniu biznesowym i rozwijać swoje działania w sposób efektywny i zgodny z misją organizacji. Właśnie dlatego budowanie sieci kontaktów i współpraca są ważnymi elementami strategii działania IOB i aktywnie wskazywane jest to jako przykłady dobrych praktyk.

Największe osiągnięcia OIOB

Niniejszy dział stanowi podsumowanie najważniejszych osiągnięć OIOB, czyli informacji na temat sukcesów, które osiągnęły w ciągu całości okresu swojej aktywności, lub w ramach konkretnych projektów lub działań. Osiągnięcia te mogą odnosić się do różnych obszarów, co warto zgłębić³.

IOB 1

Jedna z jednostek, które wzięły udział w badaniu, od wielu lat jest jednym z kluczowych podmiotów wspierających rozwój mikro, małych i średnich przedsiębiorstw w regionie. W ciągu swojej działalności IOB osiągnęła wiele imponujących wyników, które wpłynęły na rozwój gospodarczy Opolszczyzny. Jednym z największych osiągnięć tego podmiotu jest **obsługa ponad półtora tysiąca pożyczek dla mikro, małych i średnich przedsiębiorstw na kwotę prawie**

³ Analizie poddane zostały wszystkie IOB, które wzięły udział w wywiadach indywidualnych, jednak opisano tylko te przypadki, które się nie powielały lub wносиły nową treść do wniosków.

300 milionów złotych. W związku z tym przedsiębiorcy mogli uzyskać finansowanie na rozwój swoich firm.

Ponadto instytucja ta realizowała również program pożyczkowy dla osób zakładających działalność gospodarczą oraz dla bezrobotnych. Dzięki temu wiele nowych firm powstało na Opolszczyźnie, co przyczyniło się do wzrostu konkurencyjności regionu oraz do powstania nowych miejsc pracy. IOB była również RIF-em, czyli regionalną instytucją finansującą oraz pośrednikiem w przekazywaniu dotacji dla przedsiębiorstw z Polskiej Agencji Rozwoju. Dzięki temu ponad pół miliarda złotych trafiło do klientów IOB, w tym również do takich firm jak Adamiec czy inne duże przedsiębiorstwa, które dzisiaj są potentatami na rynku krajowym i zagranicznym.

IOB 2

Kolejny przypadek omawianych IOB dotyczy jednego z opolskich Inkubatorów. Jego oferta przyciąga nowych najemców i zapewnia im wsparcie w zakresie działań biznesowych. W ramach usług zapewnia także wydarzenia i spotkania, w których przedsiębiorcy mogą wymieniać się doświadczeniami i nawiązywać kontakty. Współpraca z Opolskim Centrum Rozwoju Gospodarki (OCRG) i Urzędem Marszałkowskim Województwa Opolskiego jest również pozytywna i owocna, a pracownicy tych instytucji są zawsze gotowi do pomocy – co odnotowywane jest jako jeden z sukcesów.

IOB 3

Trzeci z omawianych przypadków dotyczy Instytucji Otoczenia Biznesu, która skupia swoje działania na wielu obszarach, ale jednym z nich jest zapewnienie usług, takich jak wirtualne serwery, hosting, backup, ochrona przed atakami DDoS, serwery dedykowane i wiele innych. Dzięki temu firmy mogą skorzystać z usług, które są specjalnie zaprojektowane i przystosowane do ich potrzeb, a także mają pewność, że ich dane są bezpieczne i zawsze dostępne. Osiągnięcia przytaczanego IOB okazują się na tyle skuteczne i odpowiednio dostosowane do rynku, że działalność ta była niejednokrotnie nagradzana – zarówno w sposób formalny, jak i nieformalny, poprzez duże zainteresowanie klientów.

To, że właśnie mamy tak ważną część, że zostało otwartych dużo firm dwa lata temu u nas, które mają bardzo wysoki stopień bezpieczeństwa, te serwery i to najwyższych tutaj w tej części Europy. Więc to też jest taki duży nasz sukces, gdzie mało osób wie na ten temat, że jest coś takiego, specjaliści jak się dowiadują, że taka usługa i taka część u nas, są bardzo zaskoczeni. (OIOB, IDI)

IOB 4

W przypadku czwartej z omawianych instytucji istotna okazała się forma **współpracy z Opolskim Centrum Rozwoju Gospodarki**, w ramach której zostało wykonanych wiele projektów, które otrzymały wsparcie finansowe. **Jeden z nich obejmował symulację komputerową od pomysłu aż do prototypu urządzenia.** Prototyp ten z kolei został poddany testom w Państwowym Instytucie Motoryzacji w Warszawie i zdał testy z pozytywnym wynikiem. Obecnie system ten wykorzystuje się do produkcji swój komponent bezpośrednio do naczyń, które produkuje, a nie kupuje na rynku. Element został zaprojektowany, wykonany i przebadany w Polsce, a także otrzymał certyfikację zewnętrzną.

IOB 5

Kolejna IOB jest przykładem **wszechstronnych działań nastawionych w dużej mierze na świadomość obywatelską, społeczną i edukacyjną.** Przedmiotem działań szczególnie sukcesywnych w tym przypadku były warsztaty dla nauczycieli i nauczycielek przedszkoli, które skupiają się na tematyce neuroróżnorodności, w tym na zaburzeniach DCD (Developmental Coordination Disorder). Szkolenia objęły ponad 300 osób. Warsztaty te cieszyły się dużym sukcesem, przyczyniając się do podniesienia poziomu wiedzy nauczycieli na temat tych zagadnień.

Bardzo duży odzew, kolejna teraz objęta grupa szkoleniowa to są poradnie psychologiczno-pedagogiczne, ale też właśnie jesteśmy w trakcie przygotowywania jakby współpracy – na etapie przygotowania narzędzi

diagnostycznych. Czyli nie tylko te samo szkolenie, ale również umożliwienie, sprawdzenie narzędzi, które będą pozwalały również na diagnozę na miejscu. (OIOB, IDI)

IOB 6

Ostatnia z tak szczegółowo omówionych Instytucji Otoczenia Biznesu, pomimo bardzo krótkiego stażu na rynku, działa bardzo aktywnie. **Dzięki podejmowanym przez ten podmiot inicjatywom, lokalni producenci zyskują większą widoczność i sprzedaż, a potencjalni odbiorcy dowiadują się o istnieniu oferowanych produktów w ich otoczeniu.** IOB odniósł także sukces w aktywnych działaniach na rzecz promocji lokalnych producentów. We współpracy z lokalnymi przedsiębiorcami, organizowano wydarzenia promujące te produkty, co miało pozytywny wpływ na ich sprzedaż i popularyzację.

Lokalni producenci mogli przyjechać i się zaprezentować w pełni za darmo i które tylko miały ochotę i o tym wiedziały, to mogły przyjść i degustować, czy zrobić zakupy, dowiedzieć się, że oni istnieją i są zaraz po sąsiedzku, to napędziło im sprzedaż. (OIOB, IDI)

Ponadto wśród pozostałych szczególnych osiągnięć OIOB znalazły się:

- o bieżące funkcjonowanie IOB (zwłaszcza po kryzysie związanym z pandemią COVID-19 i wojną),
- o współpraca w ramach projektów z innymi województwami,
- o doprowadzenie do powstania wielu do dziś działających przedsiębiorstw,
- o długotrwałe utrzymanie się na rynku pomimo wielu kryzysów na przestrzeni lat.

Podsumowując, można stwierdzić, że liczba sukcesów Opolskich Instytucji Otoczenia Biznesu jest duża, a także charakteryzuje się dużą różnorodnością. OIOB doprowadziły do osiągnięcia wielu znaczących rezultatów w różnych dziedzinach, co świadczy o wszechstronności i zaangażowaniu podmiotów. Ponadto opisy te wskazują na możliwości dalszego rozwoju IOB.

Potencjał rozwojowy OIOB

Podczas wywiadów jakościowych badani także wskazywali na wiele aspektów, które podczas ich pracy pragnęliby udoskonalić, aby cały proces ich działalności przebiegał znacznie **sprawniej**. W jednym z podanych przykładów skupiono się na działalności rynku pożyczek – zmieniające się kierunki interwencji funduszy unijnych oraz rosnący nacisk na innowacyjność sprawiają, że konieczne jest skupienie się na różnorodnych obszarach. **Oprócz pożyczek istnieje także potrzeba oferowania dodatkowych usług, takich jak doradztwo we współpracy z innymi podmiotami.** Celem jest zapewnienie przedsiębiorcom efektywnego wsparcia, które uwzględnia ich indywidualne potrzeby.

Powiem tak, ponieważ ten rynek pożyczkowy z jednej strony wydaje się być dość prosty, to jednak ze względu na to, że – powiedzmy – zmieniają się te kierunki interwencji funduszu unijnych, tak, bo to jest tak: co nowa perspektywa, to kładzie się nacisk na trochę inne rzeczy. Poza tym bardzo dużo nacisku kładzie się na innowacyjność. To my wiemy dlaczego. Bo nasz sektor, MŚP, jest – delikatnie mówiąc – mniej wydajny, niż ten sam sektor na zachodzie Europy. I oprócz samej pożyczki bardzo fajnie by było, gdybyśmy mogli zaoferować jeszcze innego rodzaju usługę, na przykład doradztwo, we współpracy oczywiście, nie sami zupełnie, ale we współpracy z innymi tak, żeby ten produkt, który jest naszą ofertą podstawową, czyli pożyczka, był dla tego przedsiębiorcy jak najbardziej efektywny. (OIOB, IDI)

Ponadto zwrócono także uwagę na potencjał do większej aktywności w zakresie prac badawczych, zarówno na poziomie lokalnym, krajowym, jak i międzynarodowym. Współpraca z zagranicznymi podmiotami mogłaby przynieść dodatkowe możliwości realizacji projektów i badań, co mogłoby przyczynić się do dalszego rozwoju regionu. Jest to ważny obszar, który warto uwzględnić w planach i działaniach związanych z aktywnością na rynku badawczym.

Z pewnością moglibyśmy realizować więcej prac, czy też być bardziej tutaj aktywni, jeśli chodzi o bardzo takie prace badawcze. Nie tylko tutaj

w naszym regionie, ale w ogóle w Polsce, czy za granicą. A głównie chcielibyśmy współpracować tu z podmiotami zagranicznymi, więc tutaj moglibyśmy z pewnością takiej pracy, czy projektów mieć więcej. (OIOB, IDI)

Ponadto procedury związane z pozyskiwaniem środków mogą być czasochłonne i złożone, zwłaszcza dla małych firm. Jest ważne, aby słuchać głosu przedsiębiorców i być otwartym podmiotem na konsultacje oraz współpracę z innymi firmami czy doradcami, którzy mogą pomóc w ułatwieniu tych procesów.

Tak, zawsze można robić lepiej, po to się doskonalimy. Z tego, co mówią przedsiębiorcy, jest taki głos przedsiębiorców, że świetnie, że są środki do pozyskania. Szkoda, że procedury trwają długo, małe firmy chciałyby to po prostu robić. Wszystkie takie papierologiczne rzeczy, gdzie mają administrację nierozbudowaną, są dla nich czasami trudne, a czasami zniechęcające. (OIOB, IDI)

Warto zrozumieć także perspektywę jednostek przyuczelnianych. **Większa swoboda w zatrudnianiu pracowników zewnętrznych oraz współpraca z innymi Instytucjami Otoczenia Biznesu mogłaby być pomocna w realizowaniu celów OIOB.** Wprowadzenie takich zmian mogłoby umożliwić korzystanie z ekspertyz zewnętrznych specjalistów, którzy mogą przyczynić się do bardziej efektywnej realizacji zadań. Dodatkowo, **zwiększenie dedykowanych środków finansowych na wynagradzanie pracowników zaangażowanych w realizację zadań,** takich jak naukowcy, dydaktycy czy kadra administracyjna, **może być ważne dla zapewnienia odpowiedniego poziomu zaangażowania i motywacji tych pracowników.** W ten sposób można by zwiększyć efektywność działań i zachęcić ekspertów do aktywnego uczestnictwa w projektach.

Gdybyśmy mogli działać trochę innych warunkach, to znaczy mieć większą swobodę – w tym przypadku zatrudniania na przykład do działań pracowników zewnętrznych, czy współpracować w większym stopniu

z instytucjami też otoczenia biznesu. No, a też środki ku temu dedykowane, pracownicy, którzy są zaangażowani w tą realizację, czy to są naukowcy, czy to są dydaktycy, czy to jest kadra administracyjna, to robią to albo z małym wynagrodzeniem, albo bez wynagrodzenia. No i też dzielą ten czas na swoją aktywność tą podstawową, a to w ramach tych jakichś dociekliwości, aktywności, wewnętrznych potrzeb jest realizowane. (OIOB, IDI)

Niniejszą analizę warto odnieść także do pojęcia Procesu Przedsiębiorczego Odkrywania. Proces Przedsiębiorczego Odkrywania to podejście stosowane w ramach polityk publicznych, które ma na celu identyfikację, rozwijanie i wykorzystanie potencjału innowacyjnego w regionie lub sektorze gospodarki. Proces Przedsiębiorczego Odkrywania (PPO) to metoda wyboru priorytetów i przydziału zasobów, w którym uczestniczą różni interesariusze, tacy jak firmy, uczelnie, instytuty badawcze oraz niezależni innowatorzy.⁴

Celem PPO jest wyłonienie najbardziej obiecujących obszarów dla rozwoju regionu w przyszłości – uczestnicy zajmujący się przedsiębiorczością mają najlepszą wiedzę i są w stanie trafnie określić mocne strony swojej aktywności. Proces ten opiera się na próbach i błędach oraz eksperymentach z nowymi rodzajami działalności. W związku z tym regiony muszą proaktywnie angażować przedsiębiorców w projektowanie strategii, oferując bodźce zachęcające do podejmowania ryzyka.

Proces Przedsiębiorczego Odkrywania składa się z kilku etapów, takich jak: analiza potencjału i potrzeb danego regionu lub sektora gospodarki, zaangażowanie różnych aktorów w proces identyfikacji i analizy potrzeb, wybór i wdrażanie działań inwestycyjnych i rozwojowych. PPO pozwala na stworzenie warunków sprzyjających rozwojowi innowacji oraz poprawie konkurencyjności danego regionu lub sektora gospodarki.

Odpowiedzi dotyczące potencjału rozwojowego w Procesie Przedsiębiorczego Odkrywania na terenie województwa opolskiego nieco się od siebie różniły, choć należy zwrócić

⁴ Fundacja Rozwoju Demokracji Lokalnej. (2021). *Regionalna Strategia Innowacji Województwa Opolskiego 2030*.

uwagę na pewną dominującą kwestię – jedynie jeden respondent wskazał, iż potencjał ten jest dobrze wykorzystywany. Pozostałe opinie skupiały się na takich aspektach, jak:

- Współpraca – potrzeba **szerszego spojrzenia na problem klienta**, co nie zawsze może zapewnić jedna instytucja.

Moim zdaniem nie. Może, dlatego, że instytucje często dzisiaj pracują każda osobno. Jeśli IOB proponuje coś tam tylko jedno [w kontekście zakresu usług], to nie wystarcza już dzisiaj. Klient potrzebuje dokładniejszych czy inaczej – szerszego podejścia do sprawy. (OIOB, IDI)

- Współpraca – **niewykorzystany potencjał wymiany swoich doświadczeń.**

Można by było wprowadzić takie rozwiązanie, abyśmy się na przykład raz na kwartał spotykali – wszystkie IOB z terenu – i żebyśmy rozmawiali. Jest tak, że, jak jest większa grupa i każdy coś powie, (...) też gdzieś otwierają się nowe możliwości na współpracę, bo ktoś realizuje jakiś projekt, ktoś już podpisuje umowę na realizację jakiegoś innego przedsięwzięcia. I tutaj gdzieś się może pojawić się szansa dla innego IOBu, bo „Słuchaj, ja bym mógł dla ciebie zrobić to, w ten sposób byśmy mogli to zrobić”. (OIOB, IDI)

- **Niski poziom wiedzy wśród przedsiębiorców** – brak odpowiedniej świadomości odnośnie do zakresu świadczonych przez dane instytucje usług, wśród potencjalnych klientów, jest czynnikiem mocno zagrażającym całej działalności, gdyż sprawia, że potencjał nie jest do końca wykorzystany. Problem ten został szczególnie podkreślony w kontekście Centrum Transferu Technologii czy przyuczelnianych Biur Karier.

Wydaje mi się, że to jest tak, że takie instytucje, jak na przykład Centra Transferu Technologii, czy Akademickie Biuro Karier robią bardzo dobrą robotę. Niemniej jednak myślę, że przedsiębiorcy nie do końca wiedzą,

z czym to się wiąże, jak wygląda ich praca, jak można nawiązać współpracę z uczelniami i to w dużej mierze chodzi o to. Biuro karier okazuje się [w opinii potencjalnych klientów], że ogranicza się do poszukiwania pracy, a to nie o to chodzi. A to nawiązanie współpracy, chociażby właśnie w różnego typu programach mentoringowych, to się zmienia i ja widzę, że bardzo dużo takich programów mentoringowych zaczyna powstawać i dobrze. Wydaje mi się, że można byłoby jeszcze więcej takich działań prowadzić. (OIOB, IDI)

- **Oddalenie od centralnej części województwa jako czynnik powodujący mniejsze możliwości dotarcia do szerszego grona odbiorców usług.**

Natomiast wydaje mi się, że im dalej od centrali, im dalej od Opola, tym trudniej oczekiwać od tych organizacji [IOB mieszczących się na obrzeżach województwa] jakiegoś znaczącego oddziaływania. OCRG ma i wykorzystuje ten potencjał, który posiada i kapitał ludzki i lokalowy bardzo dobrze. I to jest widoczne, chociażby u nas, bo mamy tam jakiś kontakt na przykład w zakresie obsługi inwestorów przedstawicielami Opolskiego Centrum Rozwoju Gospodarki. Są to bardzo merytoryczni ludzie, jest to wszystko tam poukładane tak, jak trzeba, natomiast takie inkubatory, jak nasz i [inkubator położony na obrzeżach] ze względu na swoją wielkość albo niewielkość, (...) nasze oddziaływanie poza nasz lokalny rynek jest chyba raczej małe.
(OIOB, IDI)

- Problem braku wsparcia dla instytutów badawczych w rozwoju technologii. Wymagana jest większa współpraca między uczelniami, parkami technologicznymi a firmami, ale **obecne przepisy i środki finansowe nie ułatwiają tego procesu**, co rozlegle wyjaśniono w poniższym cytacie.

To jest pytanie bardzo trudne. Sytuacja IOB jest bardzo ciężka w Polsce. (...) Ministerstwo mówi „Mamy uczelnie, mamy sieci Łukasiewicza, które

powinny taką usługę realizować, tak i się rozwijać, natomiast instytucje badawcze są po to, żeby rozwijać technologię, a nie pomagać firmie w rozwoju technologii". My mamy prace rutynowe badawcze i mamy prace przemysłowe i rozwojowe, każdy powinien mieć miejsce na swoim polu. Odpowiedziano mi „No, ale są uczelnie, które takie usługi mogą świadczyć”.

Uczelnie, jeśli popatrzymy na statut, czyli ustawę powołującą, to jest 10 punktów, do czego jest powołana uczelnia i tylko w jednym punkcie pisze, że uczelnia ma obowiązek współpracować z otoczeniem gospodarczym i technologii. Co to znaczy – czyli u technologii wypracowanych na uczelniach oferowanych przedsiębiorcom, a dziś są tak projekty ułożone w Narodowym Centrum Badań, które sprowadzają uczelnię na kolana, jako podwykonawcę od usługi dla firmy. A firma jest rozliczana ze wskaźnika, czyli firma mówi „Proszę mi rozwiązać ten i ten problem i nic więcej”. Uczelnia nie ma tych zdolności do rozwijania tej technologii, natomiast taką zdolność zrobienia tego i tego, powinny tą lukę wypełniać np. Parki. Ale znowu Park nie jest instytucją naukową w rozumieniu środków unijnych i nie może stanowić partnerstwa dla firmy, może być partnerem w projekcie, jako konsorcjant, z racji tego, że ta działalność jest droga i wszyscy rządzą się rachunkiem zysku i strat, więc każde działanie biznesowe, konsorcja, które mają być tworzone, są kalkulowane pod względem opłacalności i rachunku zysków i strat. Tak, jak na przykładzie Parku opolskiego, właścicielem jest miasto Opole. Ale z racji tego, że w 100% miasto jest udziałowcem, to Park jest wielką firmą. A w ramach wielkiej firmy, jakkolwiek udział w programach startowych – jeżeli my skorzystamy z bonusu, a jeżeli byśmy nie skorzystali, bo firma się nie zgadza na upowszechnienie danych, to mamy bodajże 40% dofinansowania w pracach przemysłowych i 30% w pracach rozwojowych i 70% środków własnych musimy włożyć do projektu, jako wkład własny pracując na rzecz innej firmy, to jest nieporozumienie. Nie ma takiego wsparcia. (OIOB, IDI)

Ponadto ważną kwestią, która została poruszona podczas wywiadów jakościowych, jest także kształtowanie strategii działania opolskich IOB. Badanie wykazało, iż **głównymi** inspiracjami podczas tworzenia własnych planów rozwojowych jest dopasowywanie ich do strategii miasta Opola lub innych miast sąsiadujących, wyniki konsultacji i bieżącego kontaktu z OCRG oraz Urzędem Marszałkowskich Województwa Opolskiego, ale także bezpośredni kontakt z klientem, raporty z badań innych województw oraz funkcjonowanie zagranicznych IOB.

Rozwój a aktualna sytuacja w kraju i na świecie

Respondenci oceniali także generalny potencjał rozwojowy opolskich IOB biorąc pod uwagę aktualne uwarunkowania, w tym skutki wynikające z pandemii COVID 19 oraz wojny w Ukrainie, tj. wzrost cen energii, paliwa, niekorzystne warunki kredytowania inwestycji. Zdecydowana większość badanych deklarowała negatywny wpływ obecnej sytuacji na funkcjonowanie IOB oraz spowolnienie ich rozwoju.

Zatem skutki niekorzystnych warunków panujących na rynku zgłaszają im sami przedsiębiorcy. W niektórych przypadkach znaczącym ratunkiem okazała się pomoc państwa przewidziana na ten cel, jednak przedsiębiorcy dalej oczekiwali pomocy także ze strony IOB. Jeden z przedstawicieli instytucji wynajmującej powierzchnie biurowe poinformował, że zwracali się oni z prośbą obniżenia opłat ze względu na trudną sytuację. Podmiot przystając na te wnioski, sam znalazł się w gorszej sytuacji finansowej. Biorąc pod uwagę podwyżki cen energii, mediów itd. oraz obniżkę cen usług znacznie uszczuplone zostały finanse IOB.

Bo zajmujemy się, tak, jak wspomniałem, wynajmem powierzchni biurowych, to też oczekiwali od nas wsparcia, żeby obniżyć czynsze, co też zrobiliśmy. No my uszczupliliśmy sobie wpływy, a niestety my dotacji innej nie dostajemy. Tylko utrzymujemy się z tego, co tutaj z wynajęcia, więc ciężko jest, żeby po prostu te straty, które się podziały związane z pandemią i wojną na Ukrainie, żeby odrobić. (OIOB, IDI)

Doszukiwano się także innych przyczyn problemów w sektorze małych i dużych przedsiębiorstw, w tym zmian legislacyjnych niekonsultowanych z przedsiębiorcami m.in. zwiększanie wynagrodzeń dla pracowników, ale także składek na ubezpieczenia społeczne, czy obciążeń podatkowych. Pojawia się również kwestia niskiej pewności prawa. W opinii badanych IOB skutkuje to stratami gospodarczymi.

Respondenci zauważają także bezpośredni negatywny wpływ obecnej sytuacji światowej. Zastopowanie rozwoju działalności IOB nastąpiło także z powodu ograniczeń wprowadzonych w ramach przeciwdziałania pandemii COVID 19. Odwołane zostały niektóre z działań projektowych instytucji m.in. konferencje.

Tak, zaburzył taką możliwość rozwoju ciągłego, kiedy byliśmy rozpędzeni, tak. To przyhamowało to nas. W taki sposób bezpośredni, my również organizujemy konferencje, niestety zostały one wstrzymane w tym okresie. Więc jak najbardziej to są realne rzeczy, które wpłynęły jakby na nasze rozumienie rozwoju. (OIOB, IDI)

Ponadto zwrócono uwagę na to, że obecna sytuacja wpłynęła na zmniejszenie się popytu na usługi IOB. Jest to sytuacja niekorzystna, ponieważ obniżenie przychodów instytucji może wpłynąć na utratę potencjału jednostki. Utrzymanie kompetentnej i wyspecjalizowanej kadry jest kosztowne.

Plany rozwoju OIOB

Oprócz samego zakładanego potencjału rozwoju warto odnieść się także w niniejszej analizie do planów rozwojowych, jakie posiadają badane IOB. Choć niektóre z tych instytucji mają mocno sprecyzowane założenia na przyszłość, to część z respondentów twierdzi, że ich ścieżka rozwoju stale się kreuje oraz jest uzależniona od pewnych czynników. Respondenci wymieniają w tym zakresie:

- **Zapotrzebowanie biznesu;** część badanych podkreśla, że plany uzależnione są od sytuacji na rynku. Dopasowują oni ofertę do obecnego zapotrzebowania.

- o **Finanse**; respondenci deklarują, że zarys przyszłych działań zależny jest m.in. od nowej perspektywy finansowej.

Wymienione czynniki są często ze sobą powiązane, np. oferta ukształtowana z uwzględnieniem obecnego zapotrzebowania biznesu może zmienić się pod wpływem mniejszego, niż zakładano, przyznanego dofinansowania. **Badane instytucje stawiają także na maksymalizację źródeł finansowania.**

(...) jako spółka otworzyliśmy fundację, bo właśnie myśleliśmy, że większą możliwość pozyskania pieniędzy będziemy mieli, jako fundacja. Też wiadomo, że dla NGO tych pieniędzy jest dość dużo albo więcej, no i tutaj chcemy wtedy łączyć i łączyć siły – inkubator, fundacja – tak naprawdę, żeby po prostu gdzieś w całości zaopiekować się, że tak powiem i biznesem i mieszkańcami miasta i powiatu. (OIOB, IDI)

Część respondentów podkreśliła, że ich instytucja ma natomiast mocno sprecyzowane plany co do jej funkcjonowania w przyszłości. Najczęściej odpowiedzi takie padały, gdy instytucja pozyskała już dotację, rozpoczęła działania i chce je rozwijać. **Jeden z przedstawicieli badanych podmiotów zadeklarował, że zakładana jest kontynuacja i doskonalenie działającej od roku, z udziałem nowego oprogramowania, działalności pożyczkowej.** Zauważyć można także, że instytucje dywersyfikują planowaną ścieżkę rozwoju. Omawiana jednostka stawia sobie za cel także rozwój biura rachunkowego oraz rozbudowę budynku, dzięki czemu udostępniona zostanie dodatkowa powierzchnia biurowa w ramach najmu dla młodych firm. **Stawia przy tym na nowoczesność, jak największe dopasowanie do potrzeb rynku i umożliwienie rozwoju nowym na rynku firmom.**

Obsługujemy 1600 pożyczek na prawie 300 milionów złotych tak, to są tego typu rozmiary. I chcemy to rozwijać, bo jeśli zastosujemy bardziej nowoczesne narzędzia, a są takie możliwości. Bo mamy pomysły już, będziemy je pomału, że tak powiem, przelewać na papier i będziemy pisać

projekty i pozyskiwać też dofinansowanie. No to możemy jeszcze bardziej jakby, czy jeszcze więcej tego typu usług świadczyć. (OIOB, IDI)

Kontynuacja dotychczasowych działań była często deklarowana przez uczestniczących w badaniu jakościowym. Można zauważyć, że jeżeli jakieś działanie się sprawdziło i było na nie zainteresowanie, instytucje chcą je kontynuować i udoskonalać. Inwestycja w to, co działa, wydaje się być dla nich najrozsądniejszym posunięciem. Przedstawiciel innego podmiotu deklaruje, że mocną stroną ich instytucji jest udzielanie informacji, poradnictwo. **Dlatego w planach znajduje się stworzenie usługi specjalistycznego doradztwa w zakresie wykorzystania zielonej energii w działalności przedsiębiorstwa.** Respondent podkreślał, że **jest to czynnik, który ogranicza koszty, przez co pozwala osiągnąć wyższe wyniki finansowe.**

Widzę naszą ścieżkę rozwoju z jednej strony utrzymanie tego statutu, z drugiej strony w kierunku wyspecjalizowanego doradztwa, widzimy, że to doradztwo takie dotyczące księgowości jakichś tam rzeczy związanych z marketingiem i tym wszystkim, co jest związane z działalnością firmy ogólnie, jest na wyciągnięcie ręki. Można przy odrobinie chęci znaleźć takie doradztwo. (OIOB, IDI)

Popularne wśród wypowiedzi były działania w ramach usług nakierowanych na wprowadzenie innowacji oraz zmniejszanie kosztów. Propozycje usług pojawiały się w różnych formach; jak wyżej doradztwa wyspecjalizowanego, dotacji na zakup sprzętu, czy podnoszenie wiedzy na temat innowacyjności m.in. w ramach szkoleń.

Kluczowe wnioski i zalecane rekomendacje

Zestawienie najważniejszych wniosków wynikających z badania

Tabela 6. Wnioski

Zasięg działalności
Widoczną tendencją jest to, iż opolskie IOB skupiają swoją działalność głównie na województwach sąsiadujących lub na południu Polski.
Zasoby
W przypadku oceny zasobów kadrowych, jakie posiadają opolskie IOB, 5 IOB zdecydowanie planuje przyjąć nowych pracowników. Taka sama liczba jednostek zdecydowanie takim planom zaprzecza. Z drugiej jednak strony, same braki kadrowe zostały wskazane przez 7 IOB. Z kolei środki finansowe posiadane przez badane IOB są wystarczające jedynie dla połowy jednostek.
Podmioty korzystające z usług OIOB
Najbardziej licznie występującymi klientami, zaraz po MMŚP, są samozatrudnieni. Istotną rolę odgrywają też absolwenci szkół, uczelni, a także młodzież.
Usługi
OIOB najczęściej zajmują się nawiązywaniem kontaktów z partnerami biznesowymi, informacją i doradztwem, a także prowadzeniem szkoleń i kursów.
Przestrzeń do poszerzania świadczonych usług
Wśród głównych form rozbudowania zakresu oferty OIOB znalazły się: poszerzenie usług o szkolenia; wymiana informacji i doświadczeń, wspólnych działań na terenie całego województwa; networking; świadczenie usług specjalistycznego doradztwa dla sektora MŚP; prowadzenie wsparcia dotacyjnego na działalność gospodarczą; świadczenie pomocy dla przedsiębiorców w formie tworzenia i pisania wniosków o różnego rodzaju dotacje.
Zdecydowanie największy potencjał dotyczący usług publicznych tkwi w usługach związanych z oświatą i wychowaniem, a także administracją.
Sieci partnerstwa
Wśród podmiotów włączonych we współpracę najczęściej były prywatne przedsiębiorstwa, wykazane przez 15 respondentów. 12 jednostek współpracuje z innymi Instytucjami Otoczenia Biznesu. 8 z 18 przebadanych OIOB wykazało także współpracę z przedsiębiorstwami działającymi w obszarze inteligentnych specjalizacji.
Wskazano także na problem izolacji informacyjnej oraz rozwojowej OIOB oddalonych od Opola.
Bariery
Zarówno najistotniejszą, jak i najczęściej wskazywaną barierą w przypadku badanych IOB okazały się ograniczone możliwości finansowe odbiorców usług. Mocno związanym z tym problemem punktem jest także oczekiwanie nieodpłatnej formy wsparcia wśród przedsiębiorstw potrzebujących pomocy.
Trudności związane z dotarciem z ofertą do potencjalnych odbiorców usług są jednym z większych wyzwań dla IOB.

Źródło: opracowanie własne.

Rekomendacje

Tabela 7. Rekomendacje

Wniosek	Rekomendacja
OIOB najczęściej zajmują się nawiązywaniem kontaktów z partnerami biznesowymi, informacją i doradztwem, a także prowadzeniem szkoleń i kursów. Diagnostyka potencjału eksportowego okazała się najrzadziej pojawiającą się wśród OIOB usługą.	Opolskie IOB nie wykorzystują w pełni możliwych do realizowania przez nie usług – lub usługi, które są przez nie oferowane, nie są rozwijane. Rekomenduje się wspieranie opolskich IOB w zakresie: - o Promowania nowych usług możliwych do wdrożenia przez IOB, ale także rozwijania już istniejących np. poprzez organizowanie webinarów, na których prezentowane byłyby dobre praktyki, doświadczenia, nowe pomysły na rozwijanie świadczonych usług, jak również propozycje nowych usług, możliwych do wykorzystania – o ile pojawi się takie zapotrzebowanie; - o Szkolenia, które umożliwiłyby rozwijanie aktualnie świadczonych usług, ale także wprowadzenie nowych przez IOB, na których w sposób szczegółowy przekazywano by informacje na temat narzędzi, możliwości finansowania i sposobu zachęcenia przedsiębiorców do korzystania z ulepszonych i nowych usług.
Wśród możliwych do wprowadzenia usprawnień istniejącej już współpracy OIOB z Urzędem Marszałkowskim Województwa Opolskiego oraz OCRG, znalazła się komunikacja, która w opinii badanych nie jest na wystarczającym poziomie. Wskazano także na problem izolacji informacyjnej oraz rozwojowej OIOB oddalonych od Opola.	Istotne jest rozwijanie kanałów informacji, silniejsze wykorzystanie takich narzędzi, jak webinaria, szkolenia czy spotkania on-line, których celem byłaby z jednej strony oferta szkoleniowa, doradcza, ale połączona z możliwością wymiany doświadczeń pomiędzy podmiotami (zaplanowanie czasu na swobodną rozmowę uczestników z udziałem moderatora, który wprowadzałby nowe tematy do rozmowy).
Wykazano, iż wszystkie IOB, które wzięły udział w ilościowej części niniejszego badania, współpracują z innymi podmiotami. 12 jednostek współpracuje z innymi Instytucjami Otoczenia Biznesu. 10 na 18 Opolskich	Wyniki badania świadczą o tym, że IOB mają potencjał do współpracy i wyrażają zaangażowanie w tym obszarze. Rekomenduje się realizację takich działań, które umożliwiłyby rozwijanie współpracy, a także jej koordynację, tak, aby w proces przepływu wiedzy zaangażowane były wszystkie działające IOB. Aktywna współpraca i stałe jej koordynowanie, umacnianie, ma istotny wpływ na jakość wymiany informacji w regionie. Działania te powinny być powiązane z powyższymi rekomendacjami.

Instytucji Otoczenia Biznesu w ciągu ostatnich 5 lat uczestniczyło w procesie określania szans rozwojowych regionu i wskazywaniu regionalnych specjalizacji (w tym w konferencjach, konsultacjach dokumentów i spotkaniach roboczych). Jednocześnie kwestia współpracy i wymiany informacji wciąż jest wskazywana jako jedna z barier w rozwoju IOB.	Punktem centralnym powinno stać się OCRG jako podmiot rozpoznawany w regionie, mający odpowiednie kompetencje i zasoby do realizowania tego typu działań. Ponadto warto zapoznać i promować wśród IOB instrumenty wsparcia, które będą sprzyjać nawiązywaniu partnerstw oraz współpracy.
---	---

Źródło: opracowanie własne.

Wykaz wykresów

Wykres 1. Lata założenia IOB w województwie opolskim.....	12
Wykres 2. Obszary działalności IOB w województwie opolskim	13
Wykres 3. Liczba pracowników zatrudnianych w OIOB	14
Wykres 4. Ocena potencjału zasobów kadrowych IOB w województwie opolskim.....	17
Wykres 5. Ocena potencjału zasobów organizacyjnych i technicznych IOB w województwie opolskim	18
Wykres 6. Rodzaje usług świadczonych przez OIOB	19
Wykres 7. Potencjał współpracy OIOB w ramach usług publicznych	25
Wykres 8. Średnia ilość klientów OIOB rocznie (na przykładzie 2022)	27
Wykres 9. Wykaz podmiotów korzystających z usług OIOB.....	27
Wykres 10. Typy podmiotów obsługiwanych przez OIOB.....	28
Wykres 11. Pomioty włączone we współpracę z OIOB	29
Wykres 12. Obszary przedsiębiorstw działających w obszarze inteligentnych specjalizacji – współpraca z OIOB.....	30
Wykres 13. Obszary, w jakich odbywa się współpraca pomiędzy OIOB a innymi podmiotami	31
Wykres 14. Deklaracja współpracy z Urzędem Marszałkowskim lub OCRG i innymi jednostkami	32
Wykres 15. Chęć potencjalnego rozszerzenia współpracy OIOB z Urzędem Marszałkowskim Województwa Opolskiego oraz OCRG	34
Wykres 16. Uczestnictwo OIOB w działaniach planowania polityki rozwoju regionu.....	36
Wykres 17. Deklaracja korzystania ze środków funduszy krajowych lub europejskich w ciągu ostatnich 7 lat.....	37
Wykres 18. Plany na najbliższe 2 lata – finansowanie ze środków krajowych a finansowanie ze środków europejskich.....	37

Wykres 19. Znaczenie poszczególnych źródeł finansowania działalności OIOB 38

Wykres 20. Waga wpływu poszczególnych barier na działalność OIOB..... 44

Wykaz tabeli

Tabela 1. Rodzaj działalności IOB w województwie opolskim..... 11

Tabela 2. Wykaz zasięgu działalności opolskich IOB – podział na województwa..... 12

Tabela 3. Ocena potencjału zasobów IOB w województwie opolskim 15

Tabela 4. Określenie znaczenia poszczególnych źródeł finansowania działalności OIOB 38

Tabela 5. Wpływ poszczególnych barier na działalność OIOB 40

Tabela 6. Wnioski..... 66

Tabela 7. Rekomendacje..... 67